

Analiza izloženosti riziku poslovanja na primjeru Zagorje - Tehnobeton d.d. Varaždin

Repić, Lidija

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:029929>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-19**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Preddiplomski stručni studij - Računovodstvo

Lidija Repić

**ANALIZA IZLOŽENOSTI RIZIKU POSLOVANJA NA
PRIMJERU ZAGORJE - TEHNOBETON D.D. VARAŽDIN**

Završni rad

Osijek, 2020. godina

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Preddiplomski stručni studij - Računovodstvo

Lidija Repić

**ANALIZA IZLOŽENOSTI RIZIKU POSLOVANJA NA
PRIMJERU ZAGORJE - TEHNOBETON D.D. VARAŽDIN**

Završni rad

Kolegij: Analiza financijskih izvješća

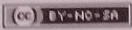
JMBAG: 0010101830

e-mail: lrepic@efos.hr

Mentor: izv.prof.dr.sc. Blaženka Hadrović Zekić

Osijek, 2020. godina

IZJAVA
O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI,
PRAVU PRIJENOSA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA,
SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA
I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je ZAVRŠUJ
(navesti vrstu rada: završni / diplomski / specijalistički / doktorski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Lidija Repić

JMBAG: 001 010 1830

OIB: 72552940520

e-mail za kontakt: lidijarepic24@gmail.com

Naziv studija: Preddiplomski stručni studij - Računovodstvo

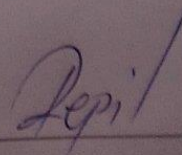
Naslov rada: Analiza izloženosti riziku poslovanja na primjeru Zagorje-Tehnobeton d.d.

Varaždin

Mentor/mentorica diplomskog rada: izv.prof.dr.sc. Blaženka Hadrović Zekić

U Osijeku, 25.09.2020 godine

Potpis

Analiza izloženosti riziku poslovanja na primjeru Zagorje - Tehnobeton d.d. Varaždin

SAŽETAK

Važnost kontinuiranog praćenja i analiziranja poslovanja predstavljaju alat za odluke koje uprava svakog društva mora donositi kako bi na vrijeme prepoznala i otklonila moguće rizike koji se pojavljuju u poslovanju.

Svako društvo, bez obzira o njegovoj veličini i snazi, mora obratiti dužnu pažnju na financijske, ali i druge pokazatelje, pomoću kojih se otkriva određeni trend u poslovanju, naročito ako se radi o srednjim ili velikim poduzetnicima.

U ovom radu će se kroz primjer društva Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin prikazati koliko su se u toku od 10 (deset) godina drastično mijenjali određeni pokazatelji uspješnosti poslovanja, s tim da će se spomenuti i neki nefinancijski pokazatelji, konkretno smanjenje broja zaposlenih i česte promjene u upravi društva, koji su doveli predmetno društvo do pokretanja Predstečajnog postupka u 2014. godini, a koji do početka 2020. godine nije okončan.

Ključne riječi: analiza, pokazatelji, uspješnost, Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin, alati

SADRŽAJ

1. Uvod	1
2. Povijest društva Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin.....	2
3. Horizontalna i vertikalna analiza	5
4. Analiza financijskih izvješća pomoću skupina pokazatelja.....	8
4.1. Pokazatelji aktivnosti	9
4.2. Pokazatelji ekonomičnosti.....	12
4.3. Pokazatelji zaduženosti	14
4.4. Pokazatelji likvidnosti	17
4.5. Ljudski potencijali Zagorje-Tehnobetona d.d. Varaždin	21
5. Zaključak - Perspektiva društva Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin.....	24
Literatura.....	26
Popis grafikona	27
Popis slika	27
Popis priloga	28

1. Uvod

Temeljni kriteriji dobrog poslovanja su sigurnost i uspješnost poslovanja, a njih izračunavamo i prikazujemo pomoću financijskih pokazatelja. Pokazatelji ukazuju na smjer kretanja društva, što je menadžmentu od izuzetne važnosti u procjeni koje odluke će se trebati donositi u bližoj ili daljnjoj budućnosti, a sve u cilju zadržavanja stabilnosti ili pak daljeg razvoja poduzeća.

Račun dobiti i gubitka je temeljni financijski izvještaj temeljem kojeg se ocjenjuje uspješnost poslovanja u određenom vremenskom razdoblju, prikazuje prihode, rashode i njihovu razliku koja može biti dobit ili gubitak. Bilanca je također temeljni financijski izvještaj, koji za razliku od računa dobiti i gubitka, prikazuje financijski položaj na točno određeni dan. Struktura bilance sastoji se od imovine, obveza i kapitala, te je podloga za kriterij sigurnosti poslovanja.

Naglasimo da su u računu dobit i gubitka sadržani podaci koji se odnose na efikasnost i uspješnost poslovanja, dok pomoću podataka iz bilance ocjenjujemo likvidnost, financijsku stabilnost i zaduženost.

Analizira podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka ima veliko značenje; primjenom analitičnih sredstava i tehnika, podaci iz financijskih izvještaja postaju kvalitetne informacije koje menadžmentu pružaju relevantnu podlogu za donošenje planova, a posljedično tome i odluka u poslovanju. Također, iako se analizom financijskih izvješća u prvom redu razmatra važnost s aspekta upravljanja poslovanjem i razvojem, ista je značajna u svim procesima poslovanja. Važnost pojedinih vrsta pokazatelja ovisi o tome koje odluke će se donositi; ako se procjenjuje postojeća financijska situacija, značajan je pokazatelj likvidnosti, ako pak je u fokusu dugoročno investiranje, naglasak je na efikasnosti poslovanja.

Cilj ovog rada je prikazati na primjeru društva Zagorje-Tehnobeton d.d. koje posluje više od 70 godina, koliko je analiza poslovanja pomoću određenih financijskih pokazatelja značajna, te kako su se temeljem iste mogle predvidjeti poteškoće u poslovanju. One su za ovo društvo, što se novije povijesti tiče, započele 2013. godine, što rezultira pokretanjem Postupka predstečajne nagodbe u 2014. godini, a koji do početka 2020. godine nije okončan.

Spomenuti ćemo i da je 2018. godina, koja je ujedno i zadnja analizirana u ovom radu, završila sa dobiti, što je ohrabrujuće za zaposlenike, menadžment i poslovne partnere društva.

2. Povijest društva Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin

Jedno od najcjenjenijih ljudskih djelatnosti je graditeljstvo. Građevine nam pružaju sigurnost, daju okvir za mirno poslovanje, štite naše obitelji. Mnogi objekti izgrađeni u prošlosti i danas bude naše divljenje i poštovanje prema onima koji su ih stvarali.

Počeci djelovanja društva Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin vezani su za 1946. godine, sa primarnim ciljem rekonstrukcije i obnove objekata koji bili porušeni i oštećeni nakon rata. U godinama koje slijede, društvo jača svoje kapacitete i širi svoju djelatnost zahvaljujući organizaciji, ljudima koji su vodili društvo, ali i ekonomski povoljnom podneblju Varaždina. „Njegov naziv je izložen promjenama, no uvijek se u nazivu Društva zadržava riječ „Zagorje“. (Zagorje-Tehnobeton, 2013)

Početkom šezdesetih godina povećava se opseg djelatnosti i broj zaposlenih, da bi u sedamdesetima ovo društvo zapošljavalo najviše radnika, čak četiri tisuće. Nije teško procijeniti koliko je to bilo značajno za grad Varaždin, te varaždinsku i međimursku županiju iz kojih su dolazili zaposlenici.

Djelatnost društva je izvođenje građevinskih radova u visokogradnji i niskogradnji, izvođenje armirano - betonskih konstrukcija, projektiranje građevinsko - tehničke dokumentacije, proizvodnja i prodaja građevinskog materijala, te širokog asortimana betonskih proizvoda.

Nadalje, društvo proizvodi i prodaje armirano betonske prefabrikate za gradnju objekata visokogradnje, objekata niskogradnja i montažnih hala, zatim elektroprogram i betonsku masu.

Prednjačilo je u dotad, u našoj zemlji, nepoznatim modelima poslovanja, pa je tako bilo predvodnik među graditeljskim kompanijama koje su gradile prema modelu javno-privatnog partnerstva. Nakon izgradnje objekata po takvom modelu, ovo Društvo ima udio u upravljanju „...uz podijeljene odgovornosti između Zagorje-Tehnobetona d.d. kao privatnog partnera i Grada, Županije i Države kao javnog partnera.“. (Zagorje-Tehnobeton, 2013)

U visokogradnji društvo je ostvarilo zavidne rezultate, gradili su se veliki trgovački centri, industrijske građevine, velika stambena naselja, hotelski kompleksi, sportske građevine, škole, vrtići. Posebnost je da se objekti grade do potpune funkcionalnosti, što znači da se, uz građevinske radove, odrađuju i obrtnički radovi, te radovi na uređenju okoliša.

Veliku uspjeh postignut je i u niskogradnji, gdje je društvo, samostalno ili u suradnji sa ostalim vodećim građevinskim tvrtkama, izgradilo je velik dio hrvatskih autocesta, uglavnom podvožnjake, vijadukte, mostove, nadvožnjake i propuste.

Spomenimo i da je dugi niz godina, u suradnji sa Graditeljskom školom Čakovec i Graditeljskom, prirodoslovnom i rudarskom školom Varaždin, društvo stipendiralo učenike za zvanje KV zidar i KV tesar i to od 1. godine, pa do završetka 3. godine. Stipendistima se, nakon završenog obrazovanja, garantiralo zaposlenje.

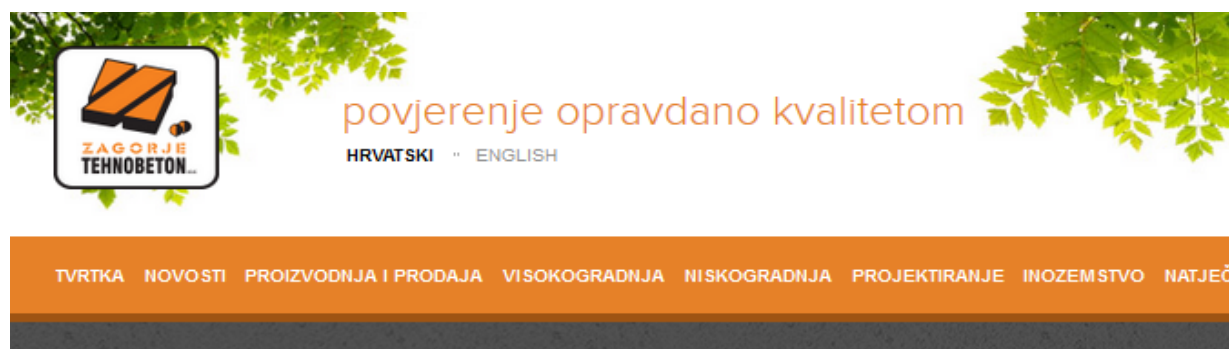
Prije nekoliko godina velik dio investitora Zagorje-Tehnobetona d.d. bilo je iz susjednih zemalja; osnivani su Ogranci ili Podružnice društva u Srbiji, Mađarskoj, Sloveniji, Bosni i Hercegovini, na Kosovu, u Albaniji i Makedoniji, koji su omogućili izgradnju objekata ili transfer tehnologije.

Gradeći upravo za strane investitore i partnere, kompanija razvija vještine i nove tehnologije koje joj omogućuju održavanje visokih standarda u ugovaranju, vođenju i tehnologiji izgradnje objekata. Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju 2013. godine otvorilo se novo tržište koje je, s obzirom na dotadašnje iskustvo i poziciju u građevinskoj djelatnosti, društvu trebalo omogućiti daljnji rast i napredak, međutim, upravo te godine dolazi do naglašenih poteškoća u poslovanju.

Što se tiče poslovanja u razdoblju od 2009. do 2018., koje je predmet ovog Rada, dolazimo do podataka o velikim promjenama u relativno kratkom vremenu, naročito ako uzmemo u obzir dugu povijest Društva, a najvažnija odrednica u ovoj, novijoj povijesti, je pokretanje Predstečajnog postupka 2014. godine. Kako se ovim Postupkom djelomično otpisuju obveze, te se omogućuje poček otplate utvrđenih umanjenih tražbina vjerovnika, za očekivati je, nakon zaključenja postupka, stabilizaciju u daljnjem poslovanju.

U prilog tome ide činjenica da je 2018. godine, kao posljednje analizirane u ovom radu, društvo ostvarilo dobit, nije došlo do promjena osoba ovlaštenih za zastupanje društva, te se nije smanjivao broj zaposlenika.

Slika 1 - Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin - Jeste li znali

JESTE LI ZNALI

Prvi u mnogočemu

Zagorje - Tehnobeton d.d. je prva građevinska tvrtka u Hrvatskoj koja je krenula u izgradnju projekata po modelu javnog - privatnog partnerstva (JPP)

Zagorje - Tehnobeton d.d. je u vlastitom pogonu proizveo prvi najduži a.b. montažni prednapregnuti glavni nosač duljine 38,5 m te isti ugradio na sportskoj dvorani u Dugom Selu

Zagorje - Tehnobeton d.d. je izgradio prvi trgovački centar Kufland u Hrvatskoj (Kaufland Karlovac)

Zagorje - Tehnobeton d.d. je izgradio prvi trgovački centar Baumax u Hrvatskoj (Baumax, Varaždin)

Zagorje - Tehnobeton d.d. je izgradio prvi distributivni centar Lidl (Lidl, Jastrebarsko)

Zagorje - Tehnobeton d.d. prva je hrvatska građevinska tvrtka koja je investirala na tržište Republike Kosovo

Zagorje - Tehnobeton d.d. je prva građevinska tvrtka u Hrvatskoj koja provodi program stipendiranja učenika srednjih škola za deficitarna zanimanja KV zidar i KV tesar, program se provodi od 2002. godine

Zagorje - Tehnobeton d.d. u svom proizvodnom pogonu u Varaždinu ima najmoderniju betonaru u Hrvatskoj i u ovom dijelu Europe s kapacitetom proizvodnje betona od 150 m³/h

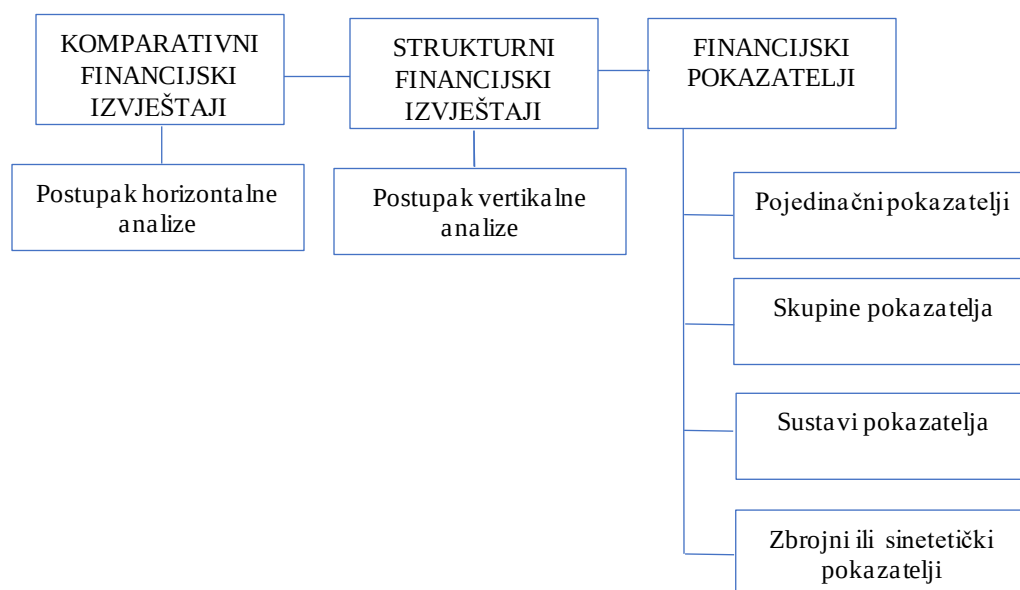
Izvor: Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin, <https://gpzagorje.hr/odnosi-s-javnoscu/jeste-li-znali/>, Pristupljeno Rujan 2020

3. Horizontalna i vertikalna analiza

Analiza financijskih izvještaja je proces koji koristi niz različitih postupaka, utemeljenih na uspoređivanju i raščlanjivanju.

Temeljni instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja klasificiraju se na način prikazan dolje.

Slika 2 - Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja

Izvor: Analiza financijskih izvještaja, Žager K. et al., (2017, 268)

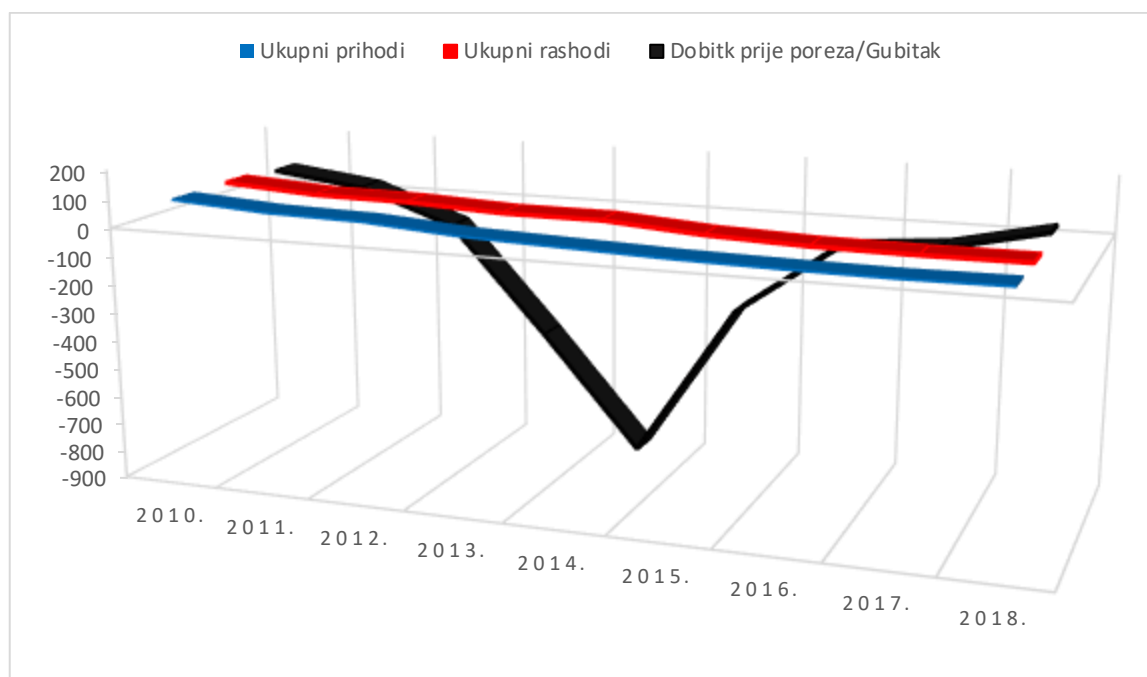
Kada se radi o računu dobiti i gubitka, možemo koristiti podatke o ukupnom prihodu ili prihodu od prodaje koje izjednačavamo sa 100%, a ostale pozicije uspoređuju se kao postotni udjeli. Ova analiza je korisna radi uočavanja kretanja odnosa među pozicijama, jer su upravo ti odnosi odraz poslovanja društva. Ukoliko želimo sagledati poslovanje poduzeća radi donošenja pouzdanih zaključaka, nužno je sastaviti podlogu za analizu uz pomoć koje će se moći ocijeniti poslovanje kroz duže razdoblje. S obzirom da analiziramo poslovanje društva u vremenskom razdoblju od deset godina, možemo dobiti pouzdanu ocjenu poslovanja.

U nastavku donosimo prikaz tendencija promjena u računu dobiti i gubitka za gore navedeno razdoblje, korištenjem baznih indeksa, a bazna godina je 2009.

Specifičnost ovakvog prikaza je u tome, što se umjesto apsolutnih iznosa prezentiraju bazni indeksi, iz kojih je jasno uočljiv trend povećanja ili smanjenja promatranih veličina u odnosu na godinu koja nam služi kao baza.

Ako pratimo kretanje ukupnih prihoda pomoću baznih indeksa, sa baznom godinom 2009. vidljiv je pad prihoda svake naredne godine. Najveći zabilježeni pad prihoda zabilježen je 2017. godine te bazni indeks iznosi 6,60, što znači da su prihodi, u odnosu na baznu godinu, pali za 93,40%. Spomenuti ćemo i 2010. godinu kad je zabilježen najmanji pad prihoda - 7,86%, te bazni indeks iznosi 92,14.

Grafikon 1 - Bazni indeksi

Izvor: izrada autora - Financijski godišnji izvještaji Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin (2009.-2018.)

Uspoređujući rashode po godinama i uspoređujući ih sa baznom godinom, primjetno je da su se isti u svim promatranim godinama drastično smanjivali.

Promatramo li ukupnih rashoda i ukupne prihode, vidljivo je da je 2010. godine zabilježen najmanji pad u odnosu na baznu godinu, te bazni indeks iznosi 92,49, odnosno pad iznosi 7,51%. I kod ukupnih rashoda, kao i kod ukupnih prihoda, 2017. godine je vidljiv najveći pad u odnosu na baznu godinu, indeks iznosi 7,83, što znači pad rashoda za 92,17%.

Horizontalna analiza je analiza postotne promjene, podloga za njenu provedbu su komparativni financijski izvještaji temeljem kojih se prepoznaje dinamika i tendencija promjena određenih pozicija u izvještajima. Kao rezultat provedbe ove analize, pomoću uočenih promjena dolazimo do informacija o sigurnosti i uspješnosti poslovanja.

U nastavku donosimo prikaz horizontalne analize aktive, iz koje je vidljiva promjena u postocima za vremensko razdoblje od deset godina, što je pogodno za ovu vrstu analize jer je za potpuniji uvid poželjno pratiti dinamiku promjena kroz duže vremensko razdoblje.

Najveća vrijednost ukupne aktive ostvarena je u 2010. godini. Upravo ta godina ima najveći rast dugotrajne imovine, i to za 61,64% u odnosu na prethodnu godinu, zatim bilježimo rast kratkotrajne imovine za 41,40% , dok je smanjena stavka odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja za 34,93%. Uspoređujemo li iduću, 2015., godinu sa 2014. godinom, također je evidentno smanjenje ukupne aktive, dugotrajne imovina za 9,66%, kratkotrajne za 20%, dok je odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja povećano za 14,92%. U 2016. godini evidentne su promjene u imovini, te i ovdje dolazi do smanjivanja u odnosu na prethodnu godinu. Tako da u dugotrajnoj imovini imamo pad od 13,77%, u kratkotrajnoj je 47,11%, sa posebno istaknutim potraživanjima koja su se u odnosu na prethodnu godinu smanjila za 52,99%.

Analizirajući svaku posebnu stavku dolazimo do zaključka da se radi o sustavnom smanjivanju ukupne imovine društva, koja počevši od 2010. godine, pa sve do 2018. godine bilježi kontinuirani pad, odnosno smanjuje se postotni udio svake stavke u aktivi.

Vertikalnom pak analizom prikazujemo postotni udjel svake stavke financijskog izvješća u odnosu na određeni zbroj; njena primjena daje nam uvid u strukturu financijskih izvještaja. Sam postupak analize koristi se kada uspoređujemo više uzastopnih godišnjih izvješća. Ako analiziramo aktivu pasivu na primjer, kratkoročne obveze, kao jedan od elemenata u bilanci, biti će prikazane u odnosu na 100% ukupnu pasivu.

4. Analiza financijskih izvješća pomoću skupina pokazatelja

U ovom radu analizirati ćemo pokazatelje likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti i ekonomičnosti koji se odnose na Društvo Zagorje-Tehnobeton d.d. iz Varaždina, u periodu od 2009. do 2018. godine. „Analiza financijskih izvještaja može se opisati kao proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se ti podaci pretvaraju u upotrebljive informacije koje koriste funkcije upravljanja“. (B. Bolfek, 2012) Analiza putem pokazatelja je najznačajniji instrument analize, čiji je pokazatelj racionalni broj, što konkretno znači da se jedna ekonomska veličina dijeli sa drugom.

Podaci potrebni za analiziranje su sastavni dio Bilance i Računa dobiti i gubitka, koji uz izvještaj o promjeni vlasničke glavnice, izvještaj o novčanom tijeku i bilješke uz financijske izvještaje, spadaju u temeljna financijska izvješća.

Bilanca je izvještaj koji pokazuje poduzetnikova potraživanja i obveze te imovinu i kapital na određeni dan, obično posljednjeg dana u mjesecu ili posljednjeg dana godine. Računom dobiti i gubitka evidentiraju se i prate svi troškove i prihode. Ovo je izvještaj unutar jednog vremenskog razdoblja, sadrži izuzetno značajne informacije o poslovanju. To je svakako, na prvom mjestu, neto dobit koju izračunavamo kao razlika prihoda i rashoda, umanjenu za porez. Ako su u izvještajnom razdoblju rashodi veći od prihoda, rezultat će biti gubitak tog razdoblja.

U skladu sa financijskim izvještajima iz kojih crpimo informacije za analizu, u jednoj skupini pokazatelja biti će obuhvaćeno razmatranje poslovanja unutar određenog vremenskog razdoblja, dok se druga skupina pokazatelja odnosi na točno određeni dan, koji se podudara s trenutkom sastavljanja bilance. Važnost određenog tipa pokazatelja ovisna je o tome koje odluke će se donositi.

4.1. Pokazatelji aktivnosti

Pomoću ovih pokazatelja, koji se utvrđuju na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka, pokazujemo koliko se efikasno koriste resursi društva u poslovnom procesu, te istovremeno, kako brzo imovina cirkulira u poslovnom procesu.

„Svi pokazatelji aktivnosti interpretiraju se prema istom obrascu uvažavajući dio imovine na koji se pojedini pokazatelj odnosi“. (Žager, et al., 2017, p. 50) Također istaknimo da za svaki pokazatelj postoje standardne veličine koje pomažu prepoznati određeni pozitivni ili negativni trend, odnosno dovoljnu ili nedovoljnu iskorištenost pojedinih resursa. Možemo reći da je, s aspekta sigurnosti i uspješnosti, bolje da koeficijenti budu što veći jer to znači da je vrijeme vezivanja imovine kraće.

Međutim, nužno je istaknuti kako standardne veličine ne mogu i nisu pravi pokazatelj stanja u nekom društvu već isto ovisi o vrsti djelatnosti, pa će tako primjerice uslužne djelatnosti imati zasigurno daleko bolje pokazatelje aktivnosti nego je to slučaj sa društvom koje je predmet ovog rada, a koje spada u građevinski sektor. Za potpuniju sliku, potrebno je promatrati društva iste djelatnosti, jer tek usporedbom više poduzeća iste grupe dolazimo do stvarno korisne informacije o pokazatelju.

Pokazatelji aktivnosti koje ćemo obraditi u ovom radu:

- koeficijent obrtaja ukupne imovine (ukupni prihod / ukupna imovina)
- koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine (ukupni prihod / kratkotrajna imovina)
- koeficijent obrtaja potraživanja (prihod od prodaje / potraživanja)

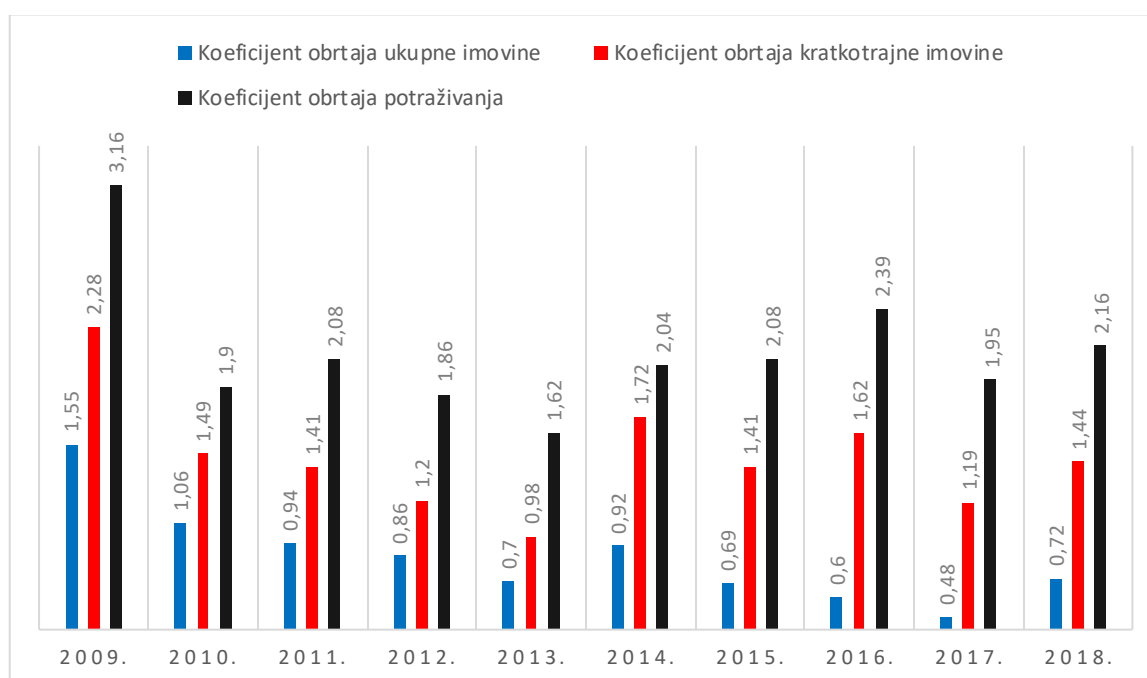
Istaknimo da je moguće, kad je poznat koeficijent obrtaja, izračunati prosječne dane vezivanja sredstva, koeficijent obrta ukupnih zaliha ili koeficijent obrta potraživanja za svakog pojedinog kupca, što je naročito korisno kad jedan ili više kupaca u velikom udjelu sudjeluju u ukupnom potraživanju.

Pokazatelji aktivnosti se izračunavaju se kao omjeri prihoda i prosječnog stanja određene imovine. U slučaju koeficijenta obrtaja ukupne imovine, u omjeru su ukupni prihodi i ukupna imovina, te očekivano ovaj pokazatelj ima najmanju vrijednost u odnosu na druge koeficijente obrta, jer u izračun ulazi cjelokupna imovina.

Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine ima veću vrijednost, jer je nazivnik za izračun kratkotrajna imovina čija je vrijednost manja u odnosu na ukupnu imovinu. Što se tiče koeficijenta obrtaja potraživanja, u omjer se uzima ukupan prihod sa svim potraživanjima, a temeljem njega vidljivo je koliko puta godišnje društvo naplati svoja potraživanja.

U nastavku rada pomoću grafikona prikazani su pokazatelji aktivnosti od 2009. do 2018. godine iz kojih su vidljive velike oscilacije; u 2009. godini razvidan je najpovoljniji omjer svih pokazatelja aktivnosti, dok je u 2013. najnepovoljniji.

Grafikon 2 - Pokazatelj aktivnosti

Izvor: izračun autora - Financijski godišnji izvještaji Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin (2009.-2018.)

Koeficijent obrtaja ukupne imovine

Prema podacima u grafikonu gore, vidljivo je da je 2009. godina najuspješnija što se tiče omjera ukupnog prihoda i vezivanja imovine, te je rezultat, odnosno izračun ovog koeficijenta obrtaja najpovoljniji. Spomenute su standardne veličine koje označavaju optimalnu mjeru, u konkretnom slučaju to je 4, dok je ovo društvo u najboljoj godini ostvarilo 1,55. Padom ukupnog prihoda dolazi do smanjenja pokazatelja, već iduće, 2010. godine, društvo je uspjelo obrnuti ukupnu imovinu 1,06, odnosno na 1 kunu ukupne imovine ostvareno je 1,06 kuna

prihoda. Svakom idućom godinom ovaj pokazatelj se smanjuje, odnosno razina obrta ukupne imovine ima negativne tendencije.

U 2017. godini koeficijent obrtaja ukupne imovine je najniži, što je posljedica drastičnog pada prihoda, istaknimo da je u toj godini isti iznosio manje od 100 milijuna kuna, a 2010. godine preko milijardu kuna. Pokazatelj aktivnosti za 2017. godinu iznosi 0,48, dakle društvo je na 1 kunu imovine ostvarilo 0,48 kn prihoda.

Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine pokazuje odnos između ukupnih prihoda i kratkotrajne imovine; kao i kod obrtaja ukupne imovine, i u ovom prikazu vidljivo je da je u 2009. godini ostvaren najpovoljniji omjer prihoda i kratkotrajne imovine, dok je u 2013. godini isti najnepovoljniji. Iznos ovog pokazatelja za tu godinu je 0,98 što konkretno znači da je društvo manje od jednom obrnulo svoju kratkotrajnu imovinu.

Zanimljiva je struktura kratkotrajne imovine za 2013. godinu koja je prikazana dolje, a iz koje je vidljivo da od ukupnih 473.383 000, novčana sredstva čine tek 1.221 000 ili 0,26% ukupne kratkotrajne imovine.

Nadalje, financijska imovina, konkretno dani zajmovi i zajmovi prema prema povezanim poduzetnicima, čine 36% ukupne kratkotrajne imovine, a ako tome pribrojimo i potraživanja od povezanih društava, dolazimo do iznosa od 49% ukupne kratkotrajne imovine.

Koeficijent obrtaja potraživanja

I kod ovog pokazatelja je 2009. godina najuspješnija, povoljan je omjer prihoda od prodaje i potraživanja, dok je u 2013. godini ovaj omjer najnepovoljniji.

U 2013. godini zamjetan je pad prihoda od prodaje u odnosu na prethodnu godinu, ali i nepovoljni omjer obrtaja potraživanja, odnosno pokazuje da su potraživanja uspjela naplatiti manje od dva puta godišnje (konkretno 1,62 puta).

Ako usporedimo sva tri pokazatelja aktivnosti koja su obuhvaćena na prethodnim stranicama, dolazimo do zaključka da je u 2009. godini, s aspekta aktivnosti, društvo poslovalo najuspješnije, najefikasnije su se koristili njegovi resursi, odnosno vrijeme vezivanja ukupne i pojedinih vrsta imovne bilo je najkraće.

S druge pak strane, 2013. godina bila je presudna za poslovanje jer dolazi do naglašeno negativnih tendencija u korištenju resursa, te je izgledno da su rezultati poslovanja za tu godinu bili temelj za odluku o pokretanju postupka Predstečajne nagodbe u 2014. godini.

4.2. Pokazatelji ekonomičnosti

Ekonomičnost je najkompleksnije mjerilo uspješnosti; pokazuje koliko i u kojoj mjeri se postižu zadani poslovni ciljevi.

Pomoću ovih pokazatelja utvrđuje se stupanj ostvarenih prihoda po jedinici rashoda; možemo promatrati ekonomičnost ukupnog poslovanja ili pojedine skupine prihoda i rashoda. Veza ekonomičnosti ukupnog poslovanja i ekonomičnosti poslovanja jasno je definirana u nastavku: „Usporedbom ekonomičnosti ukupnog poslovanja i ekonomičnosti poslovanja moguće je utvrditi teret financijskih aktivnosti na rezultat poduzeća, naravno pod pretpostavkom da nemamo ostalih poslovnih aktivnosti ili da su one uključene u izračun ekonomičnosti poslovanja.“. (Žager, et al., 2017, p. 52).

Možemo reći da su upravo poslovne aktivnosti, odnosno ekonomičnost poslovanja, najpreciznija mjera za ocjenu poslovanja iz razloga što druge aktivnosti (financijske ili izvanredne) utječu na konačni rezultat, ali upravo one mogu dati nepotpunu sliku istog.

Ako je ukupna dobit u rezultatu ostvarena sa visokim stupnjem izvanrednih prihoda na primjer, to će se odraziti na pokazatelju ekonomičnosti poslovanja i razlika u odnosu na ekonomičnost ukupnog poslovanja biti će jasno vidljiva.

S druge strane, ukoliko je ostvarena poslovna dobit, a gubitak razdoblja je nastao zbog utjecaja financijskih ili izvanrednih rashoda, važno je procijeniti prirodu tih rashoda i pokušati eliminirati njihovo pojavljivanje u budućnosti kako bi se otkrilo može li poslovna dobit u idućim razdobljima pokriti takve rashode.

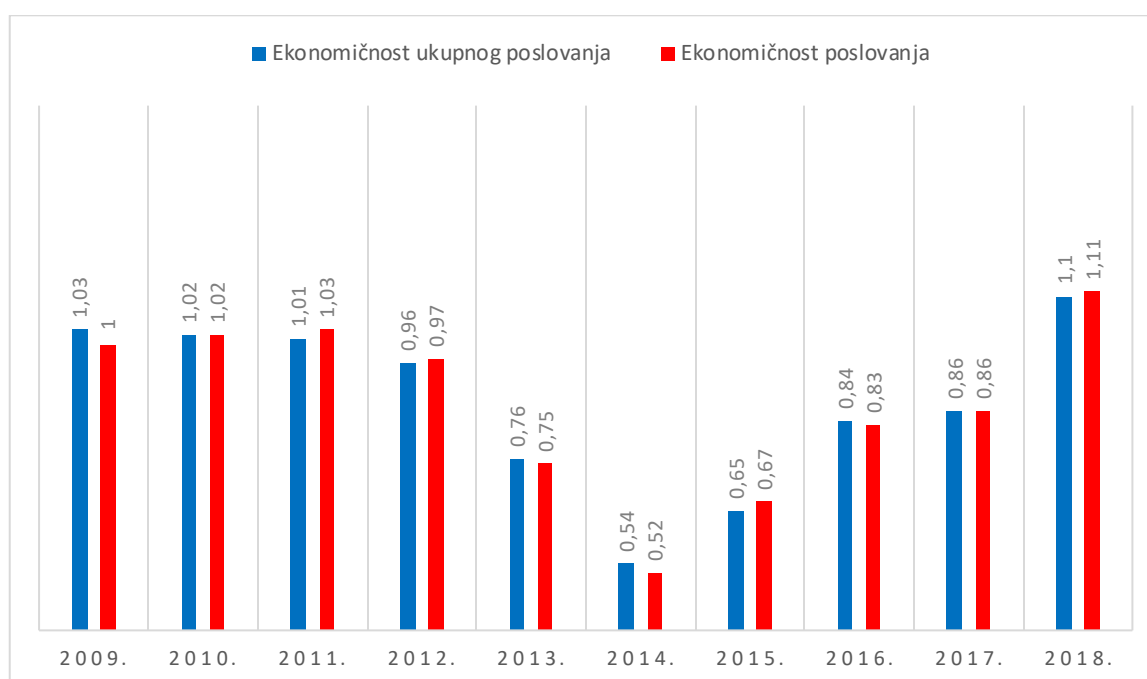
Zaključimo da je ekonomičnost poslovnih aktivnosti vrlo važan indikator jer daje ostvaruje li poduzeće više prihoda iz osnovnih aktivnosti nego pripadajućih poslovnih rashoda, jer je cilj svakog društva generirati dobit iz redovitog poslovanja.

Standardna veličina ili granična vrijednost ovih pokazatelja je 1, odnosno, nužno je da društvo posluje ekonomično, a to konkretno znači da ostvaruje više prihoda nego što je utrošeno za postizanje tih prihoda. Ukoliko su rashodi veći od prihoda, posluje se sa gubitkom.

Moguće je izračunati više pokazatelja ekonomičnost, kao što su ekonomičnost financiranja, prodaje i ostalih poslovnih aktivnosti, mi ćemo prikazati dva pokazatelja koja su najprimjerenija za izračun u promatranom društvu

- ekonomičnost ukupnog poslovanja (ukupni prihodi / ukupni rashodi)
- ekonomičnost poslovanja (prihod od prodaje / rashod od prodaje)

Grafikon 3 -Pokazatelji ekonomičnosti

Izvor: izračun autora -Financijski godišnji izvještaji Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin (2009.-2018.)

Ekonomičnost ukupnog poslovanja

Ukoliko je ekonomičnost poslovanja manja od 1 poduzeće ostvaruje gubitak, u prikazanih deset godina društvo je samo četiri godine je poslovalo sa dobiti.

Društvo posluje sa dobiti od 2009. do 2011. godine, dok su u 2012. godine ukupni prihodi neznatno manji od rashoda (za svega 3,3%,). U 2013. godini započinje nepovoljan omjer ukupnih prihoda i rashoda, koji postiže svoj vrhunac 2014. godine kad su ukupni rashodi veći od prihoda za 45,8%. U naredne tri godine društvo i dalje posluje sa gubitkom, u 2015. godini rashodi su veći od prihoda za ekonomičnost ukupnog poslovanja, u odnosu na 2014. godinu, ima pozitivne tendencije, međutim rashodi su i dalje veći od prihoda. Tako su u 2015. godini

rashodi veći od prihoda za Ovaj negativni trend se nastavlja sve do 2018. godine, kad je ostvarena dobit. Te godine su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda za 9,5%.

Ekonomičnost poslovanja

Grafikon zorno prikazuje da ekonomičnost poslovanja prati ekonomičnost ukupnog poslovanja, odnosno da prihodi / rashodi od prodaje u ovom društvu čine najznačajniji udio u ukupnim prihodima / rashodima, stoga su i dobiveni rezultati gotovo identični.

I kod ovog pokazatelja je sa 2013. godinom došlo do značajnog smanjenja ekonomičnosti poslovanja u odnosu na prethodnu, 2012. godinu, za 22%, te je kao i u prethodnom pokazatelju, u 2018. godini ostvaren najpovoljniji omjer prihoda i rashoda od prodaje. Spomenimo i 2018. godinu koja je prema ovim pokazateljima ekonomičnosti najuspješnija; uspoređujući je sa prethodnom 2017. godinom vidljiv je rast za oba pokazatelja od 25%. Upravo bi 2018. godina mogla poslužiti kao primjer kako je, racionalnim raspolaganjem, moguće utjecati na rashode društva. U pet prethodnih godina to nije bilo slučaj.

Možemo zaključiti da je situacija, u kojoj je ekonomičnost ukupnog poslovanja prati razinu ekonomičnosti poslovanja, zapravo povoljna za analizu, iz razloga što je jasno da na prihode ili rashode u društvu, u bitnoj mjeri, ne utječu izvanredni ili financijski prihodi ili rashodi.

U slučaju kad se primjerice, nakon poslovnog gubitka iskazuje dobit radi utjecaja visokih izvanrednih prihoda, moramo sa većom pažnjom pristupiti analizi takvog društva da bi informacija bila kvalitetna, stoga možemo zaključiti da se podatak o neto dobiti ili gubitku u određenom razdoblju smatra se konačnom informacijom o rezultatu, međutim upravo analizom izvanrednih i financijskih aktivnosti omogućena je potpuniju sliku konačnog rezultata.

4.3. Pokazatelji zaduženosti

Kako bi realiziralo postavljene ciljeve u poslovanju, poduzeća često nemaju drugu mogućnost od pribavljanja tuđeg kapitala, za koji postoji obveza vraćanja. Zbog toga je nužno takav kapital učinkovito koristiti, kako bi se stvorila dodatna ekonomska korist, jer samo na taj način imamo efikasnu garanciju vraćanja naših obveza.

Omjer vlastitog i tuđeg kapitala ne možemo promatrati kao iscrpnu informaciju o zaduženosti određenog poduzeća, već je potrebno obratiti pozornost i na neke druge pokazatelje, ali

preporuka da se društvo ne zadužuje iznad vrijednosti vlasničke glavnice daje svakako daje sigurnost i smanjuje financijski rizik.

Podaci za izračun gore navedenih koeficijenata nalaze se u bilanci, koja prikazuje imovinu koja je na raspolaganju poduzeću, te obaveze od kojih se ta imovina sastoji.

„Koeficijent zaduženosti i koeficijent vlastitog financiranja zajedno pokazuju strukturu izvora financiranja imovine pa u skladu s tim njihov zbroj mora biti 1. Isto tako, pomoću tih pokazatelja moguće je utvrditi omjer tuđeg kapitala (obaveza) i vlastitog kapitala (glavnica)“. (Žager, et al., 2017, pp. 48, 49)

Upravo je potencijalna nemogućnost vraćanja posuđenih izvora financiranja u roku dospelosti, rizik koji se već u kratkom roku može vrlo negativno odraziti na poslovanje. „Posuđeni izvori stvaraju pritisak na profitabilnost poduzeća, a prezadužena poduzeća nemaju financijske mogućnosti realizirati potencijalno dobre investicijske prilike.“ (Martinis & Ljubaj, 2017, p. 1)

Prezaduženost, odnosno dugovanje koje nije održivo neminovno znači financijsku nestabilnost, jer je otplata kredita otežana a time je povećana i ranjivost poduzeća na promjene (npr. kamatnih stopa) koje će zasigurno slijediti nakon nastanka takvih okolnosti. Osim toga, javlja se problem gubitka financijske fleksibilnosti, teže je pronaći potencijalne investitore, a postoji i opravdan rizik bankrota.

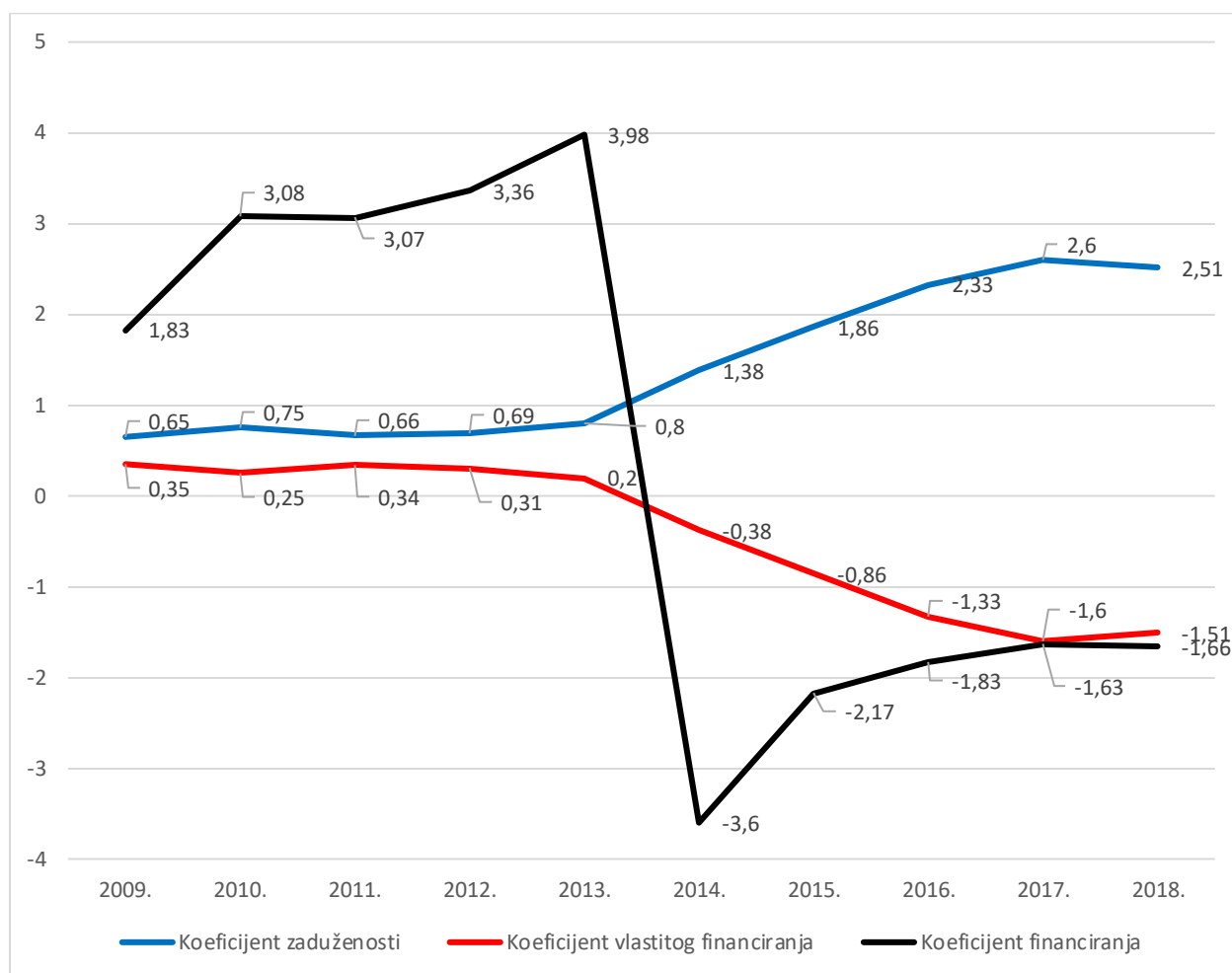
Međutim, zaduženost poduzeća ne mora nužno imati negativne posljedice. U slučajevima kad je ona može držati pod kontrolom, prati se redovito i tuđi kapital se koristi na pravi način, rezultat zaduženost može biti značajna ekonomska korist. To znači da je zaduženost, odnosno pokazatelj zaduženosti, u izravnoj vezi sa profitabilnosti.

Zaključimo da način financiranja društva možemo povezati sa gore navedenim pokazateljima jer nam zajedno prezentirani pružaju odgovore o međuovisnosti profitabilnosti s jedne, i rizika s druge strane.

U nastavku ćemo obraditi i prikazati sljedeće koeficijente:

- koeficijent zaduženosti (ukupne obaveze / ukupna imovina)
- koeficijent vlastitog financiranja (kapital i rezerve / ukupna imovina)
- koeficijent financiranja (ukupne obaveze / kapital i rezerve)

Grafikon 4 - Pokazatelji zaduženosti

Izvor: izračun autora - Financijski godišnji izvještaji Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin (2009.-2018.)

Koeficijent zaduženosti

Ovaj koeficijentom pokazuje nam koliko je ukupne imovine financirano iz tuđih sredstava, vidljivo je da ni u jednoj promatranoj godini koeficijent zaduženosti nije do preporučljivih 50%, međutim je i po ovom kriteriju ovdje 2009. godina najuspješnija.

Iz grafikona se može razabrati kako se u 2013. godini ukupna imovina društva, u odnosu na prethodnu godinu smanjila za 46%, te se taj negativni trend nastavlja. Počevši od 2014. godine ukupne obveze društva premašuju ukupnu imovinu, te se koeficijent zaduženosti sa svakom idućom godinom povećava.

Ovdje ćemo istaknuti postupak Predstečajne nagodbe koji je u tijeku, a sukladno kojem će, nakon zaključenja postupka, doći do djelomičnog otpisa obveza društva koja su u analiziranim izvještajima iskazana u cijelosti.

Koeficijent vlastitog financiranja

Koeficijent vlastitog financiranja pokazuje koliko je imovine financirano vlastitim sredstvima. Koeficijent zaduženosti i koeficijent vlastitog financiranja su međusobno povezani s obzirom da se dijele ukupne obveze, odnosno kapital i rezerve, sa ukupnom imovinom.

To konkretno znači da njihov zbroj mora iznositi 1.

Porastom koeficijenta zaduženosti smanjuje se koeficijent vlastitog financiranja, prema grafikonu gore vidljivo je da od 2014. godine koeficijent vlastitog financiranja prelazi u negativne vrijednosti, i to tako ostaje do kraja analiziranog razdoblja.

Koeficijent financiranja

Kod ovog koeficijenta, koji pokazuje koliko jedinica tuđeg kapitala po jedinici vlastitog kapitala društvo koristi za financiranje poslovanja, najviše dolazi do izražaja koliko gubitak u poslovanju smanjuje vrijednost vlastitog kapitala.

Društvo posluje sa gubitkom od 2012. godine, međutim isti nije u tolikoj mjeri utjecao na smanjenje kapitala koliko je to izraženo u godinama koje slijede. Iz grafikona pokazatelja zaduženosti prikazano koliko su gubici svake naredne godine smanjivali vrijednost kapitala, da bi, prema podacima iz financijskih izvještaja, u 2018. godini vrijednost kapitala i rezervi iznosila (-) 264.462.734 kn.

4.4. Pokazatelji likvidnosti

Ovim pokazateljima mjeri se sposobnost društva da podmiruje svoje kratkoročne obveze, odnosno istima se pokazuje da li ima dovoljno gotovog novca i sredstava koja se mogu u kratkom roku pretvoriti u novčani oblik, sve u svrhu podmirenja dugovanja prema njihovom dospijecu.

Standardna veličina koeficijenta tekuće likvidnosti je 2, međutim u obzir treba staviti stvarnu strukturu kratkotrajne imovine. Kratkotrajna imovina definira se kao imovina koja se može pretvoriti u novac u kratkom roku, odnosno u roku od jedne godine. „Ona stalno mijenja oblik od novca za nabavku sirovina za proizvodnju, zatim od sirovina za proizvodnju u poluproizvode ili proizvode. Oni se, dalje, prodajom pretvaraju u potraživanja, a potraživanja se transformiraju u novac“(Bolfek, et al., 2011).

U kratkotrajnu imovinu ubrajamo zalihe u koje spadaju sirovine i materijal, proizvodnja u toku, trgovačka roba, gotovi proizvodi i predujmovi, zatim tu ulaze i potraživanja koja mogu biti od povezanih poduzeća, potraživanja od kupaca, potraživanja za više plaćene svote po osnovi dobiti, potraživanja od zaposlenih, potraživanja od države i drugih institucija, te ostala potraživanja, nakon toga u kratkotrajnu imovinu spada i financijska imovina i to udjeli i zajmovi u povezanim poduzećima, dani krediti, vrijednosni papiri i na kraju tu je novac koji može biti u blagajni poduzeća ili u banci.

Prema tome, za pravu ocjenu tekuće likvidnosti treba promatrati strukturu od koje je sačinjena kratkotrajna imovina, a ne samo da li je dvostruko veća od kratkoročnih obveza, jer je razlika da li u strukturi poduzeća kratkotrajnu imovinu najveći udio čini novac ili zalihe.

Što se tiče koeficijenta trenutne likvidnosti, kojim se ocjenjuje koliko je kratkoročnih obveza poduzeće u mogućnosti podmiriti u trenutku sastavljanja bilance, istaknimo da se u analizi likvidnosti poduzeća ovom koeficijentu rijetko pridaje veliku važnost jer je nerealno očekivati da poduzeće ima dovoljno novčanih sredstava (i utrživih vrijednosnica) da može pokriti kratkoročne obveze na dan izračuna.

Dapače, ukoliko poduzeće ima problema a likvidnošću, ali je na dan utvrđivanja ovog koeficijenta primilo veliku uplatu na poslovni račun, može se zaključiti da je visoko likvidno, a dato zapravo nije tako. Smisao ovog pokazatelja je samo za slučaj kada su njegove vrijednosti za više uzastopnih razdoblja slične.

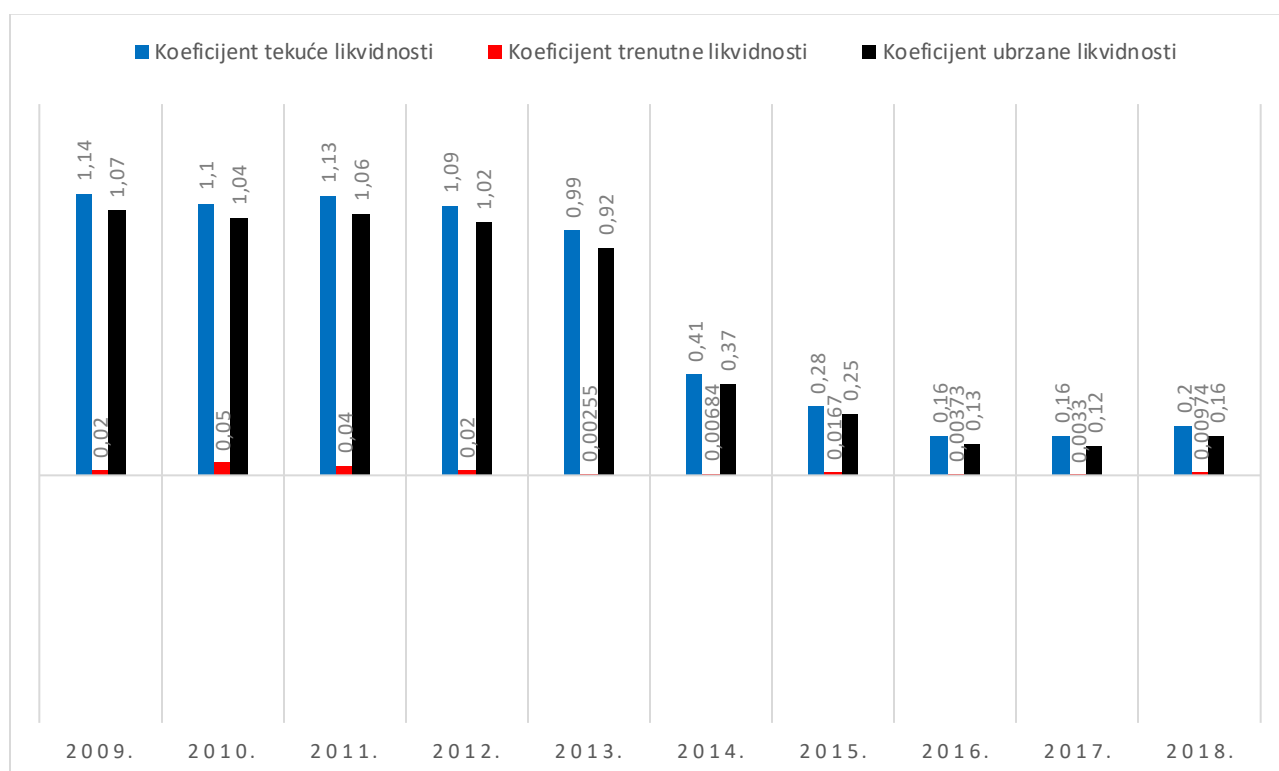
Kada analiziramo koeficijent ubrzane likvidnosti, iz kratkotrajne imovine isključujemo zalihe, jer su zalihe najnelikvidniji dio imovine, definiraju se kao „kratkotrajna materijalna imovina koja se drži zbog prodaje u redovnom toku poslovanja; koja se drži u procesu proizvodnje za navedenu prodaju ili kao materijal, odnosno dijelovi koji će biti utrošeni u procesu proizvodnje ili u postupku pružanja usluga“. (Poslovni.hr, 2011)

Interpretacija dobivenog rezultata ukoliko se radi o visokom pokazatelju ukazuje na značajnu količinu novca i brzo unovčive imovine, dok nizak pokazatelj, ukazuje na to da trenutna razina novca i druge brzo unovčive imovine nije dovoljna za otplatu kratkoročnih obveza, odnosno da zalihe, koje su isključene iz ovog pokazatelja čine značajan dio cjelokupne kratkotrajne imovine.

U grafikonu ćemo prikazati sljedeće pokazatelje likvidnosti:

- koeficijent tekuće likvidnosti (kratkotrajna imovina / kratkoročne obveze)
- koeficijent trenutne likvidnosti (novac / kratkoročne obveze)
- koeficijent ubrzane likvidnosti (kratkotrajna imovina-zalihe / kratkoročne obveze)

Grafikon 5 - Pokazatelji likvidnost

Izvor: izračun autora - Financijski godišnji izvještaji Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin (2009.-2018.)

Koeficijent tekuće likvidnosti

Ovim koeficijentom nastoji se ukazati da bi kratkotrajna imovina trebala biti barem dvostruko veća od kratkotrajnih obveza kako bi društvo moglo podmiriti tekuće obveze.

Povećati likvidnost možemo povećanjem ukupne kratkotrajne imovine ili smanjivanjem kratkoročnih obveza. Iako koeficijenti tekuće likvidnosti, u odnosu na standardnu veličinu

(koja iznosi 2), ni u jednoj godini ne zadovoljavaju preporučeni kriterij, upravo u 2016. i 2017. godini nepovoljni omjer je najizraženiji.

Kao i kod svih izračunatih pokazatelja do sada, u 2013. i 2014. godina zabilježen je najveći pad, odnosno kratkoročne obaveze su višestruko veće od imovine, u 2014. godini za 240%.

I ovdje se moramo pozvati na Predstečajni postupak društva koji je u tijeku, jer će nakon zaključenja doći do daleko boljih rezultata obzirom na djelomični otpis kratkoročnih obaveza.

Koeficijent trenutne likvidnosti

Kako smo već istaknuli, ovaj koeficijent ocjenjuje likvidnost promatranu u najkraćem roku. To konkretno znači da samo jedan dan razlike kod sastavljanja financijskog izvješća može značiti vrlo visok ili vrlo nizak pokazatelj.

Spomenimo hipotetsku situaciju da je poduzeće dan prije izračuna imalo dovoljno novčanih sredstava da pomiri 90% dobavljača, što znači odliv sa poslovnog računa to jest smanjenje trenutne likvidnosti, ili obrnuta situacija, kad smo sa raspoloživim novčanim sredstvima dobavljače podmirili dan nakon sastavljanja izvještaja.

U tom slučaju će iznos novčanih sredstava biti značajno veći, odnosno, činiti će značajan udio u ukupnoj kratkotrajnoj imovini, te će posljedično tome izračun ovog koeficijenta biti izuzetno visok.

U grafikonu koji prikazuje koeficijent trenutne likvidnosti, vidljivo je da je iznos novca na računu na dan sastavljanja financijskih izvještaja, u odnosu na iznos ukupnih kratkoročnih obveza, bio zanemariv.

Koeficijent ubrzane likvidnosti

Ovdje ćemo povezati koeficijent tekuće likvidnosti sa ubrzanom likvidnošću, u prikazanom grafikonu gore vidljivo je da zalihe, koje su isključene u ubrzanoj likvidnosti, ne čine značajan udio u ukupnoj kratkotrajnoj imovini.

Koeficijent ubrzane likvidnosti je nešto niži, što je normalno jer su isključene zalihe, međutim je zanimljivo da društvo ni u najboljim, ni u najmanje uspješnim godinama, nema visok udio istih u strukturi imovine.

Standardna veličina, odnosno iznos ovog koeficijenta ne bi smjela biti manja od 1, iz prikaza u grafikonu vidljivo je da je ovaj kriterij bio zadovoljen od 2009. do 2012. godine.

To navodi na zaključak da je društvo u spomenutom razdoblju dobro upravljalo zalihama; u slučaju da su one previsoke, društvo se suočava sa brojim problemima, u prvom redu tu su povećani troškovi, javlja se problem skladištenja, obrtna sredstva su blokirana.

Premale zalihe također imaju negativne posljedice, tako da je postizanje optimalnosti zaliha jedno od važnijih pitanja za upravljanje kratkotrajnom imovinom, a u konačnici i poslovanjem.

4.5. Ljudski potencijali Zagorje-Tehnobetona d.d. Varaždin

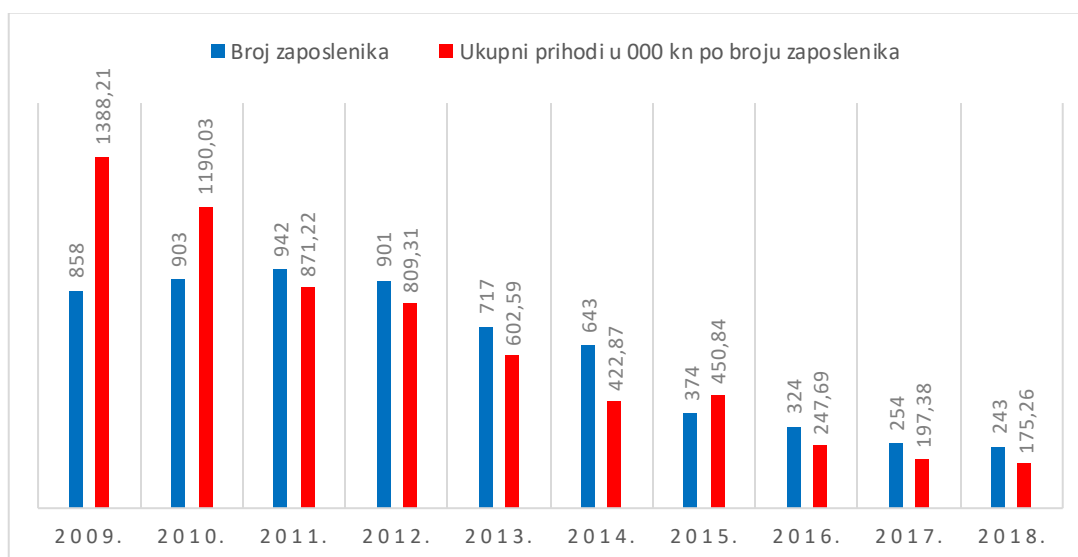
Ljudski potencijali su izuzetno značajni za svako poduzeće, pravi ljudi na odgovarajućim pozicijama omogućuju napredak i stabilnost poslovanja. U uvodu smo spomenuli da je ovo društvo, u svojoj dugoj povijesti imalo preko četiri tisuće zaposlenih, u razdoblju analiziranom u ovom radu istaknuti ćemo 2011. godinu, kad je društvo brojilo 942 zaposlenika.

Društvo je kontinuirano ulagalo zaposlenike. „Budućnost pripada ovoj tvrtki jer je znanje, kvaliteta i profesionalizam sigurno u rukama djelatnika Zagorje-Tehnobetona d.d., objekti koji ostaju iza ove tvrtke sigurni su za život i poslovanje.“ (Zagorje-Tehnobeton, 2013)

Prepoznato je, da je čimbenik razvoja, kvaliteta ljudskog potencijala.

U nastavku donosimo grafikon koji prati kretanje broja zaposlenika i usporedno ukupne prihode po zaposlenom, iz čega je vidljivo da je jedan parametar pratio drugi, odnosno smanjivanje prihoda posljedično je slijedilo i smanjivanje broja zaposlenih.

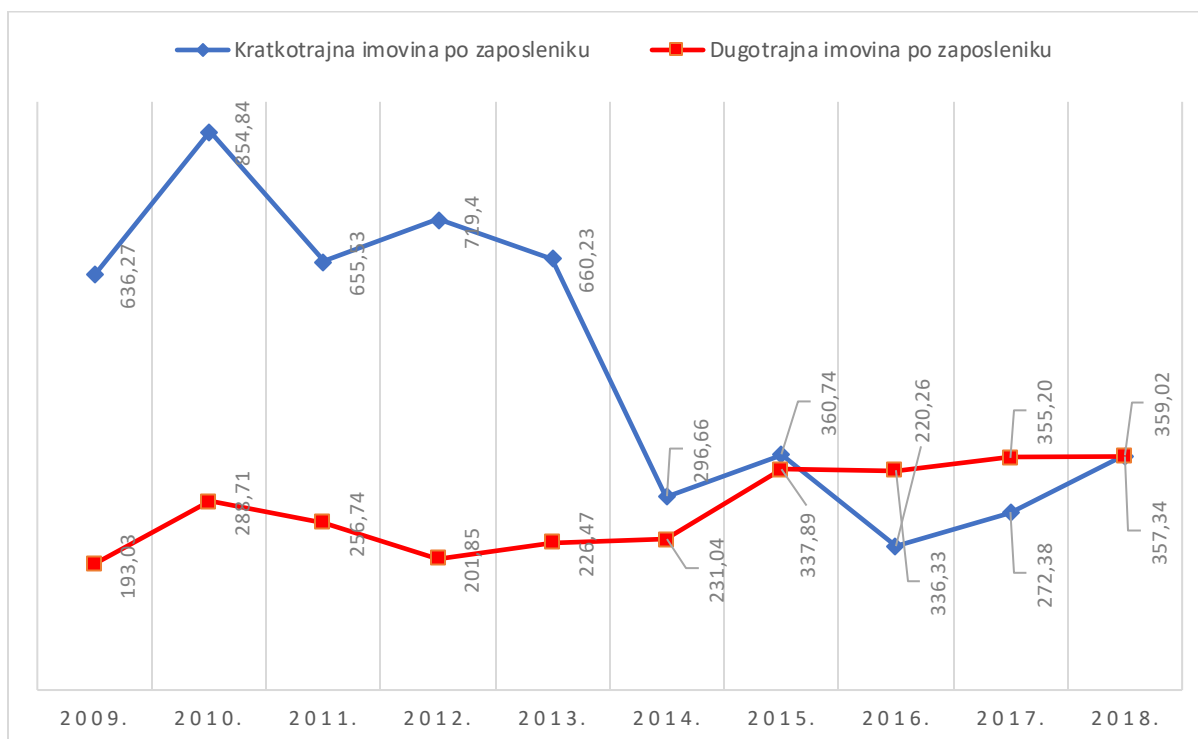
Grafikon 6 - Broj zaposlenika i iznos poslovnih prihoda

Izvor: izračun autora - Financijski godišnji izvještaji Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin (2009.-2018.)

Na temelju svih izračunatih omjera u radu vidljivo je da, počevši od 2012. godine društvo bilježi značajniji pad prema svim pokazateljima, te pada i poslovni prihod po zaposlenom. U 2009. i 2010. godine je ovaj omjer najpovoljniji, dok nakon tog razdoblja poslovni prihod pada, ali se istovremeno ne smanjuje broj zaposlenih. Prvi veći pad broja zaposlenika u odnosu na pad poslovnog prihoda je 2015. godine. Istaknimo 2018. godinu kad je primjetan rast poslovnih prihoda po zaposleniku, te je broj zaposlenika u odnosu na prošlu godinu stabiliziran.

Grafikon 7 - Prikaz dugotrajne i kratkotrajne imovine po zaposleniku

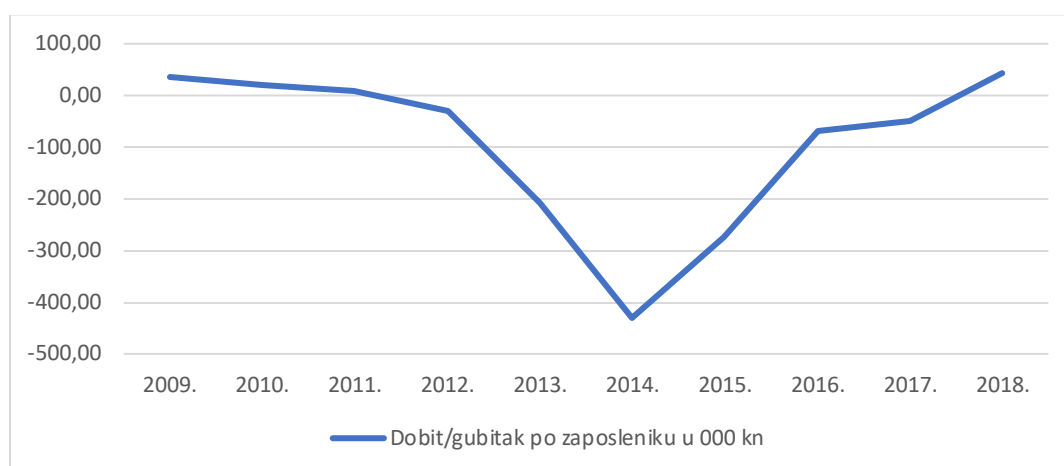

Izvor: izračun autora - Financijski godišnji izvještaji Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin (2009.-2018.)

Prema prikazanim podacima u kojima je kao omjer uzeto dugotrajna i kratkotrajna imovina po zaposleniku primjetan je nagli pad kratkotrajne imovine počevši od 2013. godine, čiji trend se nastavlja sve do 2017. godine. U toj godini bilježimo lagano rast, koji je još izraženiju godinu kasnije, što ocjenjujemo pozitivnim.

Što se dugotrajne imovine po zaposniku tiče, ista ima tendenciju rasta nakon 2014. godine.

Grafikon 8 - Dobitak/gubitak po zaposleniku u 000 kn

Izvor: izračun autora - Financijski godišnji izvještaji Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin (2009.-2018.)

Koliko je dobit i gubitak razdoblja utjecala na dobit po zaposleniku jasno je prikazano u grafikonu gore. Društvo od 2012. godine posluje sa gubitkom, i ti se iznosi drastično povećavaju, da bi u 2014. dostigli svoj maksimum. Nakon te godine slijedi rast, koji je najviši u 2018. godini društvo, kada je društvo ostvarilo dobit, te se to reflektiralo i na omjer po zaposleniku.

5. Zaključak - Perspektiva društva Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin

Kako je istaknuto u uvodu, Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin ima dugu povijest poslovanja, što dokazuje tvrdnju da samo ono društvo koje se razvija u skladu s promjenama okoline može opstati. Izazovi poslovanja u današnjem vremenu veći su nego ikada, globalizacija, gospodarske krize kao i nepredvidiva konkurencija čine poslovnu situaciju kompliciranijom i složenijom, nego je to bilo u bliskoj prošlosti. Ovo naročito vrijedi za poslovne sustave, kakvo je i društvo Zagorje-Tehnobeton d.d., koji posjeduju velike kapacitete, koji moraju biti konstantno optimalno iskorišteni jer u protivnom stvaraju gubitke.

Društvo Zagorje-Tehnobeton d.d. dugi je niz godina, po svim kriterijima, bio veliki poduzetnik. Upravo je ta veličina bila velika prednost, ali to može biti i nedostatak, naročito u nepredvidivim situacija kao što je bila globalna kriza koja je pogodila građevinski sektor prije deset godina. Negativni učinci krize nisu zaobišli ni ovo društvo, ne u samom njezinom početku, već se isto reflektirano par godina kasnije, konkretno 2013. godine.

Prvenstveno se drastično smanjuje obujam poslova, što za jedno poduzeće koje raspolaže velikim resursima, znači neiskorištenost kapaciteta i neminovni gubitak. Kako društvo raspolaže vlastitim proizvodnim pogonom i modernom betonarom, dio prihoda je ostvaren kroz prodaju vanjskim kupcima, ali to nije moglo nadoknaditi prihode koje je društvo ostvarivalo izgradnjom velikih projekata. Upravo je drastičan pad prihoda u 2013. godini bio prijelomna točka za daljnje poslovanje, jer je isti utjecao na sve pokazatelje uspješnosti koje smo obradili u ovom radu, kao i na pokretanje postupka Predstečajne nagodbe u 2014. godini .

Iako nije moguće sa sigurnošću predvidjeti nastavak poslovanja u budućnosti, od izuzetne je važnosti napomenuti da u ovom radu nisu uzeti u obzir efekti koji će nastati nakon sklapanja predstečajne nagodbe. „Ukupan iznos obveza koje su obuhvaćene postupkom Predstečajne nagodbe iznosi 492.736.457,82 kn“. (FINA, 2014). Vjerovnici će se namiriti na način da će se svaka utvrđena tražbina umanjiti za iznos u visini od 60% od utvrđenog iznosa, dok će do plaćanja doći nakon proteka razdoblja počeka od 2 godine, u daljnjem roku od 8 godina, mjesečno. Takva situacija daje sasvim drugu sliku poslovanja, te je realno za očekivati uredno izvršenje obveza preuzetih po Predstečajnoj nagodbi, ali i sve ostale tekuće obveze koje se svakodnevno moraju podmirivati.

Istaknut ćemo i pozitivan trend što se tiče osoba koje zastupaju društvo; nije došlo do promjena u zadnje dvije analizirane godine, što daje stabilnost i ulijeva podređeno povjerenja svih dionika koji su na bilo koji način uključeni ili imaju interes pratiti poslovanje ovog društva.

Literatura

Belak, V. & Aljinović Barač, Ž., (2008.) *Tajne tržišta kapitala*. Zagreb: Belak Excellens d.o.o.

Bolfek, B., Stanić, M. & Tokić, M., (2011.) *Struktura bilance kao pokazatelj lošeg poslovanja*, Zadar: Oeconomica Jadertina.

FINA, (2014.) *Oglas o pozivanju vjerovnika radi sklapanja predstečajne nagodbe*, Zagreb: Fina, Regionalni centar Zagreb.

FINA, (2014.) *Rješenje o pokretanju predstečajne nagodbe od 26.9.2014.*, Varaždin: FINA.

Martinis, A. & Ljubaj, I., (2017.) *Prekomjerni dug poduzeća u Hrvatskoj: mikroprocjena i makroimplikacije*. [Mrežno] Available at: <https://www.hnb.hr/documents/20182/1993349/i-052.pdf/fcf44c9e-1921-4693-8b94-69b3e257cc7d>

[Pristupljeno Rujan 2020].

Poslovni.hr, (2011.) *Kako standardi tretiraju zalihe*. [Mrežno] Available at: <https://www.poslovni.hr/trzista/kako-standardi-tretiraju-zalihe-184817> [Pristupljeno 17 Kolovoz 2020].

Rješenje trgovačkog suda o sklapanju predstečajne nagodbe od 23. lipnja 2020. Poslovni broj ST-149/2018-207

Zagorje-Tehnobeton, 2009-2018. *Izvještaj o financijskom položaju*, Varaždin: Fina.

Zagorje-Tehnobeton, d., (2013.) *gpzagorje.hr* [Mrežno] Available at: https://gpzagorje.hr/upload/2013/05/o_nama_about_us_51a65682649c0.pdf [Pristupljeno Rujan 2020].

Zagorje-Tehnobeton d.d.. (2018.) *gpzagorje.hr* [Mrežno] Available at: <https://gpzagorje.hr/odnosi-s-javnoscu/jeste-li-znali/> [Pristupljeno Rujan 2020].

Zagorje-Tehnobeton,d.d., (2018). *gpzagorje.hr* [Mrežno] Available at: <https://gpzagorje.hr/odnosi-s-javnoscu/jeste-li-znali/> [Pristupljeno Rujan 2020].

Žager, K. i dr., (2017.) *Analiza financijskih izvještaja načela - postupci - slučajevi*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.

Žager, L. & Ježovita, A., (2017.) Utjecaj strukture imovine poduzeća na ocjenu likvidnosti, *Zbornik radova Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, No. 23, 2017*. Zagreb: Raspoloživo na: <https://hrcak.srce.hr/202156>. [Pristupljeno: Rujan 2020].

Popis grafikona

Grafikon 1 - Bazni indeksi	6
Grafikon 2 - Pokazatelj aktivnosti	10
Grafikon 3 - Pokazatelji ekonomičnosti	13
Grafikon 4 - Pokazatelji zaduženosti	16
Grafikon 5 - Pokazatelji likvidnost	19
Grafikon 6 - Broj zaposlenika i iznos poslovnih prihoda	21
Grafikon 7 - Prikaz dugotrajne i kratkotrajne imovine po zaposleniku	22
Grafikon 8 - Dobitak/gubitak po zaposleniku u 000 kn	23

Popis slika

Slika 1 - Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin - Jeste li znali	4
Slika 2 - Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka analize financijskih izvještaja	5

Popis priloga

Prilog 1 - Ukupni prihodi i rashodi pomoću Baznih indeksa (2009. = 100).....	29
Prilog 2 - Horizontalna analiza aktive Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin (2009.-2013.).....	30
Prilog 3 - Tablica 3 - Horizontalna analiza aktive Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin (2013.-2018.)	31
Prilog 4 - Vertikalna analiza aktive Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin (2009.-2013.).....	32
Prilog 5 - Vertikalna analiza aktive Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin (2013.-2018.).....	33
Prilog 6 - Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca) - stanje na dan 31.12. za svaku prikazanu godinu, iznosi u 000	34
Prilog 7 - Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca) - stanje na dan 31.12. za svaku prikazanu godinu, iznosi u 000	35
Prilog 8 - Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (Račun dobiti i gubitka) - za razdoblje 01.01.-31.12., iznosi u 000	36
Prilog 9 - Pokazatelji aktivnosti	37
Prilog 10 - Pokazatelji ekonomičnosti	38
Prilog 11 - Pokazatelji zaduženosti.....	39
Prilog 12 - Pokazatelji likvidnosti.....	40

Prilog 1 - Ukupni prihodi i rashodi pomoću Baznih indeksa (2009. = 100)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ukupni prihodi	100	92,14	69,75	62,60	37,49	26,32	15,34	9,29	6,60	10,10
ukupni rashodi	100	92,49	70,63	66,47	50,75	49,84	24,24	11,35	7,83	9,38
dobit prije poreza	100	78,77	36,21							37,34
gubitak				-84,47	-466,20	-867,19	-323,09	-69,00	-40,35	

Izvor: izračun autora – Financijski godišnji izvještaji Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin

Prilog 2 - Horizontalna analiza aktive Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin (2009.-2013.)

POZICIJA AKTIVE	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	% promjena 2009/2010%	% promjena 2010/2011%	% promjena 2011/2012%	% promjena 2012/2013%
DUGOTRAJNA IMOVINA	165.621	267.704	241.853	181.869	162.382	-61,64%	9,66%	24,80%	10,71%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	4		268	202	71			24,63%	64,85%
1. Koncesije, patenti, licencije	4		268	202	71			24,63%	64,85%
II. MATERIJALNA IMOVINA	149.729	184.140	129.580	117.497	104.792	81,31%	29,63%	9,32%	10,81%
1. Zemljište, nekretnine, postrojenja i oprema	149.729	184.140	129.580	117.497	104.792	81,31%	29,63%	9,32%	10,81%
2. Ostala materijalna imovina									
III. DUGOTRAJNA FINANCJSKA IMOVINA	15.888	75.401	96.518	50.734	40.758	-374,58%	-28,01%	47,44%	19,66%
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	8.389	49.167	19.336	19.395	19.762	-486,09%	60,67%	-0,31%	-1,89%
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	2.714	9.841	15.978	1.444	1.123	-262,60%	-62,36%	90,96%	22,23%
3. Sudjelujudi interesi (udjeli)	4.785	4.921	3.799	3.543	5.655	-2,84%	22,80%	6,74%	-59,61%
4. Dani zajmovi, depoziti i sl.		11.472	57.405	26.352	14.218		-400,39%	54,09%	46,05%
IV. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA		1.163	15.487	13.436	16.761		-1231,64%	13,24%	-24,75%
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika			14.324	13.272	14.998			7,34%	-13,00%
2. Ostala potraživanja		1.163	1.163	164	1.763		0,00%	85,90%	-975,00%
KRA TKOTRAJNA IMOVINA	545.917	771.922	617.507	648.180	473.383	-41,40%	20,00%	-4,97%	26,97%
I. ZALIHE	33.147	41.776	37.678	42.060	32.991	-26,03%	9,81%	-11,63%	21,56%
1. Sirovine i materijal	33.147	41.776	37.678	42.060	32.991	-26,03%	9,81%	-11,63%	21,56%
2. Predumovi za zalihe									
II. POTRAŽIVANJA	376.865	566.380	394.124	391.782	267.090	-50,29%	30,41%	0,59%	31,83%
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	9.412	80.228	39.863	65.316	62.284	-752,40%	50,31%	-63,85%	4,64%
2. Potraživanja od kupaca	352.040	457.177	332.366	295.905	177.792	-29,87%	27,30%	10,97%	39,92%
3. Dani predujmovi	3.878	5.742	7.567	9.146	8.477	-48,07%	-31,78%	-20,87%	7,31%
4. Ostala potraživanja	11.535	23.233	14.328	21.415	18.537	-101,41%	38,33%	-49,46%	13,44%
III. KRA TKOTRAJNA FINANCJSKA IMOVINA	127.109	127.675	166.297	203.464	172.081	-0,45%	-30,25%	-22,35%	15,42%
1. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	30.634	63.899	77.425	107.590	107.586	-108,59%	-21,17%	-38,96%	0,00%
2. Dani zajmovi, depoziti i sl.	96.475	63.776	88.872	95.874	64.495	33,89%	-39,35%	-7,88%	32,73%
3. Ostala financijska imovina									
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	8.796	36.091	19.408	10.874	1.221	-310,31%	46,22%	43,97%	88,77%
E. ODGOĐENO PLAĆANJA TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	92.101	44.745	63.205	74.043	30.659	51,42%	-41,26%	-17,15%	58,59%
F. UKUPNA AKTIVA	803.639	1.084.371	922.565	904.092	666.424	-34,93%	14,92%	2,00%	26,29%

Prilog 3 - Tablica 3 - Horizontalna analiza aktive Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin (2013.-2018.)

POZICIJA AKTIVE	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	% promjena 2013/2014 %	% promjena 2014/2015 %	% promjena 2015/2016 %	% promjena 2016/2017 %	% promjena 2017/2018 %
DUGOTRAJNA IMOVINA	162.38 2	148.560	126.372	108.971	90.220	86.834	8,51%	14,94%	13,77%	17,21%	3,75%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	71										
1. Koncesije, patenti, licencije	71										
II. MATERIJALNA IMOVINA	104.79 2	92.687	87.551	79.929	74.303	69.814	11,55%	5,54%	8,71%	7,04%	6,04%
1. Zemljište, nekretnine, postrojenja i oprema	104.79 2	92.687	84.320	79.929	74.303	69.814	11,55%	9,03%	5,21%	7,04%	6,04%
2. Ostala materijalna imovina			3.231						100,00%		
III. DUGOTRAJNA FINANCJSKA IMOVINA	40.758	38.229	20.527	11.900	12.544	9.748	6,20%	46,31%	42,03%	-5,41%	22,29%
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	19.762	12.955	12.754	4.428	4.428	4.413	34,44%	1,55%	65,28%	0,00%	0,34%
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	1.123	19.857					-1668,21%	100,00%			
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	5.655	2.863	20	20	20	20	49,37%	99,30%	0,00%	0,00%	0,00%
4. Dani zajmovi, depoziti i sl.	14.218	2.554	5.274	4.954	5.593	5.028	82,04%	-106,50%	6,07%	-12,90%	10,10%
5. Ostala dugotrajna financijska imovina			2.479	2.498	2.503	287			-0,77%	-0,20%	88,53%
IV. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	16.761	17.644	18.294	17.142	3.373	7.272	-5,27%	-3,68%	6,30%	80,32%	-115,59%
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	14.998	13.199	11.961	12.559	106	106	11,99%	9,38%	-5,00%	99,16%	0,00%
2. Ostala potraživanja	1.763	4.445	6.333	4.583	3.267	7.166	-152,13%	-42,47%	27,63%	28,71%	-119,34%
KRA TKOTRAJNA IMOVINA	473.38 3	190.752	134.918	71.363	69.184	87.241	59,70%	29,27%	47,11%	3,05%	-26,10%
I. ZALIHE	32.991	18.187	12.627	14.223	17.447	16.764	44,87%	30,57%	-12,64%	-22,67%	3,91%
1. Sirovine i materijal	32.991	18.187	11.117	13.803	17.131	16.419	44,87%	38,87%	-24,16%	-24,11%	4,16%
2. Predujmovi za zalihe			1.510	420	316	345			72,19%	24,76%	-9,18%
II. POTRAŽIVANJA	267.09 0	133.438	88.345	41.534	40.356	56.718	50,04%	33,79%	52,99%	2,84%	-40,54%
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	62.284	17.306	11.465	4.866	19.338	17.312	72,21%	33,75%	57,56%	-297,41%	10,48%
2. Potraživanja od kupaca	177.79 2	97.967	60.925	22.219	10.300	9.935	44,90%	37,81%	63,53%	53,64%	3,54%
3. Dani predujmovi	8.477	3.931					53,63%	100,00%			
4. Ostala potraživanja	18.537	14.234	15.955	14.449	10.718	29.471	23,21%	-12,09%	9,44%	25,82%	-174,97%
III. KRA TKOTRAJNA FINANCJSKA IMOVINA	172.08 1	35.969	25.789	13.982	9.957	9.573	79,10%	28,30%	45,78%	28,79%	3,86%
1. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	107.58 6	10.978	8.931	2.630	755		89,80%	18,65%	70,55%	71,29%	100,00%
2. Dani zajmovi, depoziti i sl.	64.495	24.991	16.858	11.352	9.202	9.573	61,25%	32,54%	32,66%	18,94%	-4,03%
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	1.221	3.158	8.157	1.624	1.424	4.186	-158,64%	-158,30%	80,09%	12,32%	-193,96%
E. ODGOBENO PLAĆANJA TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	30.659	16.215	11.817	12.929	11.028	298	47,11%	27,12%	-9,41%	14,70%	97,30%
F. UKUPNA AKTIVA	666.42 4	355.527	273.107	193.263	170.432	174.373	46,65%	23,18%	29,24%	11,81%	-2,31%

Prilog 4 - Vertikalna analiza aktive Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin (2009.-2013.)

POZICIJA AKTIVE	2009.	% udio	2010.	% udio	2011..	% udio	2012.	% udio	2013.
DUGOTRAJNA IMOVINA	165.621	20,61%	260.704	24,20%	241.853	26,22%	181.869	20,12%	162.382
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	4	0,002%			268	0,111%	202	0,111%	71
1. Koncesije, patenti, licencije	4	100,00%			268	100,00%	202	100,00%	71
II. MATERIJALNA IMOVINA	149.729	90,40%	184.140	70,63%	129.580	53,58%	117.497	64,61%	104.792
1. Zemljište, nekretnine, postrojenja i oprema	149.729	100,00%	184.140	100,00%	129.580	100,00%	117.497	100,00%	104.792
III. DUGOTRAJNA FINANCJSKA IMOVINA	15.888	9,59%	75.401	28,92%	96.518	39,91%	50.734	27,90%	40.758
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	8.389	52,80%	49.167	65,21%	19.336	20,03%	19.395	38,23%	19.762
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	2.714	17,08%	9.841	13,05%	15.978	16,55%	1.444	2,85%	1.123
3. Sudjelujudi interesi (udjeli)	4.785	30,12%	4.921	6,53%	3.799	3,94%	3.543	6,98%	5.655
4. Dani zajmovi, depoziti i sl.			11.472	15,21%	57.405	59,48%	26.352	51,94%	14.218
IV. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA			1.163	0,45%	15.487	6,40%	13.436	7,39%	16.761
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika					14.324	92,49%	13.272	98,78%	14.998
2. Ostala potraživanja			1.163	100,00%	1.163	7,51%	164	1,22%	1.763
KRATKOTRAJNA IMOVINA	545.917	67,93%	771.922	71,65%	617.507	66,93%	648.180	71,69%	473.383
I. ZALIHE	33.147	6,07%	41.776	5,41%	37.678	6,10%	42.060	6,49%	32.991
1. Sirovine i materijal	33.147	100,00%	41.776	100,00%	37.678	100,00%	42.060	100,00%	32.991
II. POTRAŽIVANJA	376.865	69,03%	566.380	73,37%	394.124	63,83%	391.782	60,44%	267.090
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	9.412	2,50%	80.228	14,17%	39.863	10,11%	65.316	16,67%	62.284
2. Potraživanja od kupaca	352.040	93,41%	457.177	80,72%	332.366	84,33%	295.905	75,53%	177.792
3. Dani predujmovi	3.878	1,03%	5.742	1,01%	7.567	1,92%	9.146	2,33%	8.477
4. Ostala potraživanja	11.535	3,06%	23.233	4,10%	14.328	3,64%	21.415	5,47%	18.537
III. KRATKOTRAJNA FINANCJSKA IMOVINA	127.109	2,11%	127.675	3,01%	166.297	2,32%	203.464	3,30%	172.081
1. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	30.634	24,10%	63.899	50,05%	77.425	46,56%	107.590	52,88%	107.586
2. Dani zajmovi, depoziti i sl.	96.475	75,90%	63.776	49,95%	88.872	53,44%	95.874	47,12%	64.495
IV. NOVAC U BANCII I BLAGAJNI	8.796	1,61%	36.091	4,68%	19.408	3,14%	10.874	1,68%	1.221
ODGOĐENO PLAĆANJA TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	92.101	11,46%	44.745	4,15%	63.205	6,85%	74.043	8,19%	30.659
F. UKUPNA AKTIVA	803.639	100,00%	1.077.371	100,00%	922.565	100,00%	904.092	100,00%	666.424

Prilog 5 - Vertikalna analiza aktive Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin (2013.-2018.)

POZICIJA AKTIVE	2014.	% udio	2015.	% udio	2016.	% udio	2017.	% udio	2018.	% udio
DUGOTRAJNA IMOVINA	148.560	41,79%	126.372	46,27%	108.971	56,38%	90.220	52,94%	86.834	49,80%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA										
1. Koncesije, patenti, licencije										
II. MATERIJALNA IMOVINA	92.687	62,39%	87.551	69,28%	79.929	73,35%	74.303	82,36%	69.814	80,40%
1. Zemljište, nekretnine, postrojenja i oprema	92.687	100,00%	84.320	96,31%	79.929	100,00%	74.303	100,00%	69.814	100,00%
2. Ostala materijalna imovina			3.231	3,69%						
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	38.229	25,73%	20.527	16,24%	11.900	10,92%	12.544	13,90%	9.748	11,23%
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	12.955	33,89%	12.754	62,13%	4.428	37,21%	4.428	35,30%	4.413	45,27%
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	19.857	51,94%								
3. Sudjelujući udjeli	2.863	7,49%	20	0,10%	20	0,17%	20	0,16%	20	0,21%
4. Dani zajmovi, depoziti i sl.	2.554	6,68%	5.274	25,69%	4.954	41,63%	5.593	44,59%	5.028	51,58%
5. Ostala dugotrajna financijska imovina			2.479	12,08%	2.498	20,99%	2.503	19,95%	287	2,94%
IV. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	17.644		18.294	14,48%	17.142	15,73%	3.373	3,74%	7.272	8,37%
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	13.199		11.961	65,38%	12.559	73,26%	106	3,14%	106	1,46%
2. Ostala potraživanja	4.445		6.333	34,62%	4.583	26,74%	3.267	96,86%	7.166	98,54%
KRA TKOTRAJNA IMOVINA	190.752	53,65%	134.918	49,40%	71.363	36,93%	69.184	40,59%	87.241	50,03%
I. ZALIHE	18.187	9,53%	12.627	9,36%	14.223	19,93%	17.447	25,22%	16.764	19,22%
1. Sirovine i materijal	18.187	100,00%	11.117	88,04%	13.803	97,05%	17.131	98,19%	16.419	97,94%
2. Predjmovi za zalihe			1.510		420		316		345	
II. POTRAŽIVANJA	133.438	69,95%	88.345	65,48%	41.534	58,20%	40.356	58,33%	56.718	65,01%
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	17.306	12,97%	11.465	12,98%	4.866	11,72%	19.338	47,92%	17.312	30,52%
2. Potraživanja od kupaca	97.967	73,42%	60.925	68,96%	22.219	53,50%	10.300	25,52%	9.935	17,52%
3. Dani predjmovi	3.931	2,95%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
4. Ostala potraživanja	14.234	10,67%	15.955	18,06%	14.449	34,79%	10.718	26,56%	29.471	51,96%
III. KRA TKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	35.969	7,46%	25.789	11,83%	13.982	20,25%	9.957	15,49%	9.573	33,78%
1. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	10.978	30,52%	8.931	34,63%	2.630	18,81%	755	7,58%		0,00%
2. Dani zajmovi, depoziti i sl.	24.991	69,48%	16.858	65,37%	11.352	81,19%	9.202	92,42%	9.573	100,00%
3. Ostala financijska imovina										
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	3.158	1,66%	8.157	6,05%	1.624	2,28%	1.424	2,06%	4.186	4,80%
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	16.215	4,56%	11.817	4,33%	12.929	6,69%	11.028	6,47%	298	0,17%
F. UKUPNA AKTIVA	355.527	100,00%	273.107	100,00%	193.263	100,00%	170.432	100,00%	174.373	100,00%

Prilog 6 - Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca) - stanje na dan 31.12. za svaku prikazanu godinu, iznosi u 000

POZICIJA AKTIVE	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
DUGOTRAJNA IMOVINA	165,621	260,704	241,853	181,869	162,382	148,560	126,372	108,971	90,220	86,834
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	4		268	202	71					
1. KONCESIJE, PATENTI, LICENCIJE	4		268	202	71					
II. MATERIJALNA IMOVINA	149,729	184,140	129,580	117,497	104,792	92,687	87,551	79,929	74,303	69,814
1. ZEMLJIŠTE, NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	149,729	184,140	129,580	117,497	104,792	92,687	84,320	79,929	74,303	69,814
2. OSTALA MATERIJALNA IMOVINA							3,231			
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	15,888	75,401	96,518	50,734	40,758	38,229	20,527	11,900	12,544	9,748
1. UDJELI (DIONICE) KOD POVEZANIH PODUZETNIKA	8,389	49,167	19,336	19,395	19,762	12,955	12,754	4,428	4,428	4,413
2. DANI ZAJMOVI POVEZANIM PODUZETNICIMA	2,714	9,841	15,978	1,444	1,123	19,857				
3. SUDJELUJUDI INTERESI (UDJELI)	4,785	4,921	3,799	3,543	5,655	2,863	20	20	20	20
4. DANI ZAJMOVI, DEPOZITI I SL.		11,472	57,405	26,352	14,218	2,554	5,274	4,954	5,593	5,028
5. OSTALA DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA							2,479	2,498	2,503	287
IV. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA		1,163	15,487	13,436	16,761	17,644	18,294	17,142	3,373	7,272
1. POTRAŽIVANJA OD POVEZANIH PODUZETNIKA			14,324	13,272	14,998	13,199	11,961	12,559	106	106
2. OSTALA POTRAŽIVANJA		1,163	1,163	164	1,763	4,445	6,333	4,583	3,267	7,166
KRATKOTRAJNA IMOVINA	545,917	771,922	617,507	648,180	473,383	190,752	134,918	71,363	69,184	87,241
I. ZALIHE	33,147	41,776	37,678	42,060	32,991	18,187	12,627	14,223	17,447	16,764
1. SIROVINE I MATERIJAL	33,147	41,776	37,678	42,060	32,991	18,187	11,117	13,803	17,131	16,419
2. PREDUJMOVI ZA ZALIHE							1,510	420	316	345
II. POTRAŽIVANJA	376,865	566,380	394,124	391,782	267,090	133,438	88,345	41,534	40,356	56,718
1. POTRAŽIVANJA OD POVEZANIH PODUZETNIKA	9,412	80,228	39,863	65,316	62,284	17,306	11,465	4,866	19,338	17,312
2. POTRAŽIVANJA OD KUPACA	352,040	457,177	332,366	295,905	177,792	97,967	60,925	22,219	10,300	9,935
3. DANI PREDUJMOVI	3,878	5,742	7,567	9,146	8,477	3,931				
4. OSTALA POTRAŽIVANJA	11,535	23,233	14,328	21,415	18,537	14,234	15,955	14,449	10,718	29,471
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	127,109	127,675	166,297	203,464	172,081	35,969	25,789	13,982	9,957	9,573
1. DANI ZAJMOVI POVEZANIM PODUZETNICIMA	30,634	63,899	77,425	107,590	107,586	10,978	8,931	2,630	755	
2. DANI ZAJMOVI, DEPOZITI I SL.	96,475	63,776	88,872	95,874	64,495	24,991	16,858	11,352	9,202	9,573
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	8,796	36,091	19,408	10,874	1,221	3,158	8,157	1,624	1,424	4,186
E. ODGOĐENO PLAĆANJA TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	92,101	44,745	63,205	74,043	30,659	16,215	11,817	12,929	11,028	298
F. UKUPNA AKTIVA	803,639	1,077,371	922,565	904,092	666,424	355,527	273,107	193,263	170,432	174,373

Izvor: javna objava – Račun dobiti i gubitka i bilanca za Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin za 2009. – 2018. godina

Prilog 7 - Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca) - stanje na dan 31.12. za svaku prikazanu godinu, iznosi u 000

POZICIJA PASIVE	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017	2018
I. KAPITAL I REZERVE	271,730	250,844	299,574	272,305	123,456	-147,048	-250,570	-272,576	-285,452	-273,534
1. TEMELJNI KAPITAL	81,000	40,000	81,000	81,000	81,000	81,000	81,000	81,000	81,000	81,000
2. KAPITALNE REZERVE	10,250	10,250	10,250	10,250	10,250	10,250	10,250	10,250	10,250	10,250
3. REZERVE IZ DOBITI	114,250	114,250	114,250	114,250	114,250	114,250	43,901	9,807	9,807	9,807
4. REVALORIZACIJSKE REZERVE	10,375	10,239	11,361	11,665	11,695	5,374	5,758	5,738		
5. DOBIT TEKUĆE GODINE	31,164	19,978	9,252							11,918
6. GUBITAK POSLOVNE GODINE				26,965	148,819	276,825	103,138	22,025	12,882	
7. ZADRŽANA DOBIT / PRENESENI GUBITAK	45,441	76,605	96,183	105,435	78,470	70,349	276,825	345,870	373,627	386,509
II. DUGOROČNA REZERVIRANJA	12,527	13,320	10,460	10,039	10,424	10,295	17,044	15,081	13,358	9,071
1. DUGOROČNA REZERVIRANJA	12,527	13,320	10,460	10,039	10,424	10,295	17,044	15,081	13,358	9,071
III. DUGOROČNE OBVEZE	15,749	83,088	41,900	8,582	22,502			243	150	52
1. DUGOROČNI KREDITI	15,749	83,088	41,900	8,582	22,502			243	150	52
IV. KRATKOROČNE OBVEZE	479,445	698,980	545,665	593,238	478,308	461,305	488,365	435,291	431,138	429,488
1. OBVEZE PREMA POVEZANIM PODUZETNICIMA	5,764	44,655	17,719	17,879	24,626	17,554	11,442	3,879	5,374	5,535
2. OBVEZE ZA ZAJMOVE, DEPOZITE I Slično	105,821	142,125	136,639	135,571	156,569	212,864	76,061	67,419	66,142	61,607
3. OBVEZE PREMA BANKAMA	51,758	57,557	173,231	203,689	98,145	56,198	228,497	229,176	230,168	240,712
4. TEKUĆE DOSPIJEĆE DUGOROČNIH KREDITA	6,173	18,410								
5. OBVEZE ZA PREDUJMOVE	16,465	8,573	12,697	27,205	15,787	8,702	3,095	1,840	1,437	1,250
6. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA	277,324	365,585	184,179	187,275	167,169	156,400	156,102	122,496	120,393	118,046
7. OBVEZE PREMA ZAPOSLENIMA	3,931	4,113	4,289	4,453	4,149	5,518	11,271	8,914	5,566	1,311
8. OBVEZE ZA POREZE I DOPRINOSE	12,134	20,293	8,039	8,029	2,197	1,888	1,888	1,560	2,051	1,020
9. OSTALE OBVEZE	75	37,669	8,151	8,137	8,267	2,181	9	7	7	7
10. OBVEZE PO VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA			721	1,000	1,399					
V. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA	24,188	31,139	24,966	19,928	31,734	30,975	18,268	15,224	11,238	9,296
1. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA	24,188	31,139	24,966	19,928	31,734	30,975	18,268	15,224	11,238	9,296
UKUPNA PASIVA	803,639	1,077,371	922,565	904,092	666,424	355,527	273,107	193,263	170,432	174,373

Izvor: javna objava – Račun dobiti i gubitka i bilanca za Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin za 2009. – 2018. godina

Prilog 8 - Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (Račun dobiti i gubitka) - za razdoblje 01.01.-31.12., iznosi u 000

GODINA	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017	2018
1. PRIHODI OD PRODAJE	1,191,085	1,074,598	820,692	729,188	432,057	271,903	168,613	80,250	50,134	42,588
2. PRIHODI OD PRODAJE S POD. UNUTAR GRUPE							3,714	9,344	16,495	28,226
3. OSTALI POSLOVNI PRIHODI	16,187	54,281	18,963	26,294	15,058	27,628	8,585	9,755	12,152	51,463
I. UKUPNI PRIHODI POSLOVNE DJELATNOSTI	1,207,272	1,128,879	839,655	755,482	447,115	299,531	180,912	99,349	78,781	122,277
1. TROŠKOVI SIROVINA, MEATRIJALA, ENERGIJE	227,004	209,132	188,659	173,938	96,766	82,462	37,259	33,120	32,161	31,832
2. OSTALI MATERIJALNI TROŠKOVI	5,240	7,725	5,433	4,396	2,884	1,340	96,885	27,366	12,874	11,043
3. NABAVNA VRIJEDNOST PRODANE ROBE	23,281	21,608	26,480	29,552	17,282	5,284				
4. USLUGE IZRADA I OSTALE MATERIJALNE USLUGE	726,195	654,323	417,489	406,675	271,528	129,939				
5. TROŠKOVI OSOBLJA	79,404	74,076	76,839	76,911	66,313	52,523	32,389	28,330	23,170	21,088
6. AMORTIZACIJA	22,746	19,410	16,654	15,301	13,455	11,327	5,138	5,029	4,660	4,529
7. NEMATERIJALNI TROŠKOVI	90,195	79,536	79,169	68,364	48,159	59,407	49,712	16,303	13,508	18,875
8. VRIJEDNOSNO USKLAĐENJE KRAT.IMOVINE	7,140	21,619	8,481	11,397	57,111	212,892	20,408	4,256	5,369	3,337
9. REZERVIRANJA ZA RIZIKE U GAR.ROKOVIMA	5,012	7,572	3,833	3,254	4,027	2,895	3,762	1,912	754	137
10. OSTALI POSLOVNI RASHODI	17,573	15,034	3,510	3,461	13,091	12,332	20,134	4,319	2,080	18,641
11. SMANJENJE ILI POVEĆANJE VRIJEDNOSTI ZALIHA	1,293	805	1,114	5,042	6,490	3,426	2,875	1,464	3,127	747
II UKUPNI RASHODI POSLOVNE DJELATNOSTI	1,202,497	1,110,840	827,661	788,207	597,106	573,827	268,562	119,171	91,449	110,229
1. PRIHODI OD DIVIDENDE UNUTAR GRUPE	19,500	1,397	3,222		915	19,399		190	111	
2. FINANCIJSKI PRIHODI	17,893	16,551	25,264	23,674	18,597	8,710	9,970	16,132	3,213	3,429
III UKUPNI FINANCISKI PRIHODI	37,393	17,948	28,486	23,674	19,512	28,109	9,970	16,322	3,324	3,429
1. RASHODI S OSNOVA KAMATA I TEČAJNIH RAZLIKA UNUTAR GRUPE							344	801	343	
2. RASHODI S OSNOVA KAMATA I TEČAJNIH RAZLIKA									245	114
3. VRIJEDNOSNA USKLAĐENA FIN.IMOVINE							23,404	17,034	2,852	2,564
4. OSTALI FINANCISKI RASHODI	10,246	10,842	28,922	17,914	18,340	30,638	1,710	690	98	880
IV UKUPNI FINANCISKI RASHODI	10,246	10,842	28,922	17,914	18,340	30,638	25,458	18,525	3,538	3,558
UKUPNI PRIHODI	1,244,665	1,146,827	868,141	779,156	466,627	327,640	190,882	115,671	82,105	125,706
UKUPNI RASHODI	1,212,743	1,121,682	856,583	806,121	615,446	604,465	294,020	137,696	94,987	113,787
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	31,922	25,145	11,558							11,919
GUBITAK				-26,965	-148,819	-276,825	-103,138	-22,025	-12,882	
POREZ NA DOBIT	758	5,166	2,306							
DOBIT NAKON OPOREZIVANJA	31,164	19,979	9,252							

Izvor: javna objava – Račun dobiti i gubitka i bilanca za Zagorje-Tehnobeton d.d. Varaždin za 2009. – 2018. godina

Prilog 9 - Pokazatelji aktivnosti

Koeficijent obrtaja ukupne imovine

GODINA	UKUPNI PRIHOD (U TIS. KN)	UKUPNA IMOVINA (U TIS. KN)	REZULTAT
2009.	1.244.665	803.639	1,55
2010.	1.146.827	1.077.371	1,06
2011.	868.141	922.565	0,94
2012.	779.156	904.092	0,86
2013.	466.627	666.424	0,70
2014.	327.640	355.527	0,92
2015.	190.882	273.107	0,69
2016.	115.671	193.263	0,60
2017.	82.105	170.431	0,48
2018.	125.705	174.372	0,72

Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine

GODINA	UKUPNI PRIHOD (U TIS. KN)	KRATKOTRAJNA IMOVINA (U TIS.KN)	REZULTAT
2009.	1.244.665	545.917	2,28
2010.	1.146.827	771.922	1,49
2011.	868.141	617.509	1,41
2012.	779.156	648.180	1,20
2013.	466.627	473.383	0,98
2014.	327.640	190.752	1,72
2015.	190.882	134.918	1,41
2016.	115.671	71.363	1,62
2017.	82.105	69.183	1,19
2018.	125.705	87.241	1,44

Koeficijent obrtaja potraživanja

GODINA	PRIHOD OD PRODAJE (U TIS. KN)	POTRAŽIVANJA (U TIS.KN)	REZULTAT
2009.	1.191.085	376.865	3,16
2010.	1.074.598	566.380	1,90
2011.	820.692	394.124	2,08
2012.	729.188	391.782	1,86
2013.	432.057	267.090	1,62
2014.	271.903	133.438	2,04
2015.	180.912	88.345	2,08
2016.	99.349	41.534	2,39
2017.	78.781	40.355	1,95
2018.	122.276	56.718	2,16

Izvor: izračun autora prema Izvještajima o financijskom položaju društva Zagorje-Tehnobeton d.d. od 2009. do 2018. godine

Prilog 10 - Pokazatelji ekonomičnosti

Ekonomičnost ukupnog poslovanja

GODINA	UKUPNI PRIHOD (U TIS. KN)	UKUPNI RASHOD (U TIS. KN)	REZULTAT
2009.	1.244.665	1.212.743	1,03
2010.	1.146.827	1.121.682	1,02
2011.	868.141	856.583	1,01
2012.	779.156	806.121	0,96
2013.	466.627	615.446	0,76
2014.	327.640	604.465	0,54
2015.	190.882	294.020	0,65
2016.	115.671	137.696	0,84
2017.	82.105	94.987	0,86
2018.	125.705	113.787	1,10

Ekonomičnost poslovanja

GODINA	PRIHODI PRODAJE (U TIS. KN)	OD	RASHODI PRODAJE (U TIS. KN)	OD	REZULTAT
2009.	1.207.272		1.202.497		1,00
2010.	1.128.879		1.110.840		1,02
2011.	1.003.892		971.650		1,03
2012.	970.538		995.999		0,97
2013.	447.115		597.106		0,75
2014.	299.531		573.827		0,52
2015.	180.912		268.562		0,67
2016.	99.349		119.171		0,83
2017.	78.781		91.450		0,86
2018.	122.276		110.229		1,11

Izvor: izračun autorice prema Izvještajima o financijskom položaju društva Zagorje-Tehnobeton d.d. od 2009. do 2018. godine

Prilog 11 - Pokazatelji zaduženosti

Koeficijent zaduženosti

GODINA	UKUPNE OBVEZE (U TIS. KN)	UKUPNA IMOVINA (U TIS.KN)	REZULTAT
2009.	519.382	803.639	0,65
2010.	813.207	1.077.371	0,75
2011.	612.531	922.565	0,66
2012.	621.748	904.092	0,69
2013.	532.544	666.424	0,80
2014.	492.280	355.527	1,38
2015.	506.633	273.107	1,86
2016.	450.758	193.263	2,33
2017.	442.525	170.431	2,60
2018.	438.835	174.372	2,51

Koeficijent vlastitog financiranja

GODINA	KAPITAL I REZERVE (U TIS.KN)	UKUPNA IMOVINA (U TIS.KN)	REZULTAT
2009.	284.257	803.639	0,35
2010.	264.164	1.077.371	0,25
2011.	310.034	922.565	0,34
2012.	282.344	904.092	0,31
2013.	133.880	666.424	0,20
2014.	136.753 (-)	355.527	0,38 (-)
2015.	233.526 (-)	273.107	0,86 (-)
2016.	257.495 (-)	193.263	1,33 (-)
2017.	272.093 (-)	170.431	1,60 (-)
2018.	264.462 (-)	174.372	1,51 (-)

Koeficijent financiranja

GODINA	UKUPNE OBVEZE (U TIS.KN)	KAPITAL I REZERVE (U TIS.KN)	REZULTAT
2009.	519.382	284.257	1,83
2010.	813.207	264.164	3,08
2011.	953.300	310.034	3,07
2012.	949.753	282.344	3,36
2013.	532.544	133.880	3,98
2014.	492.280	136.759 (-)	3,60 (-)
2015.	506.633	233.526 (-)	2,17 (-)
2016.	450.758	257.495 (-)	1,83 (-)
2017.	442.525	272.093 (-)	1,63 (-)
2018.	438.835	264.462 (-)	1,66 (-)

Izvor: izračun autorice prema Izvještajima o financijskom položaju društva Zagorje-Tehnobeton d.d. od 2009. do 2018. godine

Prilog 12 - Pokazatelji likvidnosti

Koeficijent tekuće likvidnosti

GODINA	KRA TKOTRAJNA IMOVINA (U TIS.KN)	KRA TKOROČNE OBVEZE (U TIS.KN)	REZULTAT
2009.	545.917	479.445	1,14
2010.	771.922	698.980	1,10
2011.	617.507	545.665	1,13
2012.	648.180	593.238	1,09
2013.	473.383	478.308	0,99
2014.	190.752	461.305	0,41
2015.	134.918	488.365	0,28
2016.	71.363	435.291	0,16
2017.	69.183	431.137	0,16
2018.	87.241	429.487	0,20

Koeficijent trenutne aktivnosti

GODINA	NOVAC (U TIS.KN)	KRA TKOROČNE OBVEZE (U TIS.KN)	REZULTAT
2009.	8.796	479.445	0,02
2010.	36.091	698.980	0,05
2011.	19.408	545.665	0,04
2012.	10.874	593.238	0,02
2013.	1.221	478.308	0,00255
2014.	3.158	461.305	0,00684
2015.	8.157	488.365	0,01670
2016.	1.624	435.291	0,00373
2017.	1.424	431.137	0,00330
2018.	4.186	429.487	0,00974

Koeficijent ubrzane likvidnosti

GODINA	KRA TKOTRAJNA IMOVINA-ZALIHE (U TIS.KN)	KRA TKOROČNE OBVEZE (U TIS.KN)	REZULTAT
2009.	512.770	479.445	1,07
2010.	730.146	698.980	1,04
2011.	579.829	545.665	1,06
2012.	606.120	593.238	1,02
2013.	440.392	478.308	0,92
2014.	172.565	461.305	0,37
2015.	122.291	488.365	0,25
2016.	57.140	435.291	0,13
2017.	51.736	431.137	0,12
2018.	70.497	429.487	0,16

Izvor: izračun autorice prema Izvještajima o financijskom položaju društva Zagorje-Tehnobeton d.d. od 2009. do 2018. godine